

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

บันทึกจิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

JOURNAL OF MIND

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	บันทึกจิต
โดย	ณัชชา พันธุ์สีลา
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชญ มุกตามณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

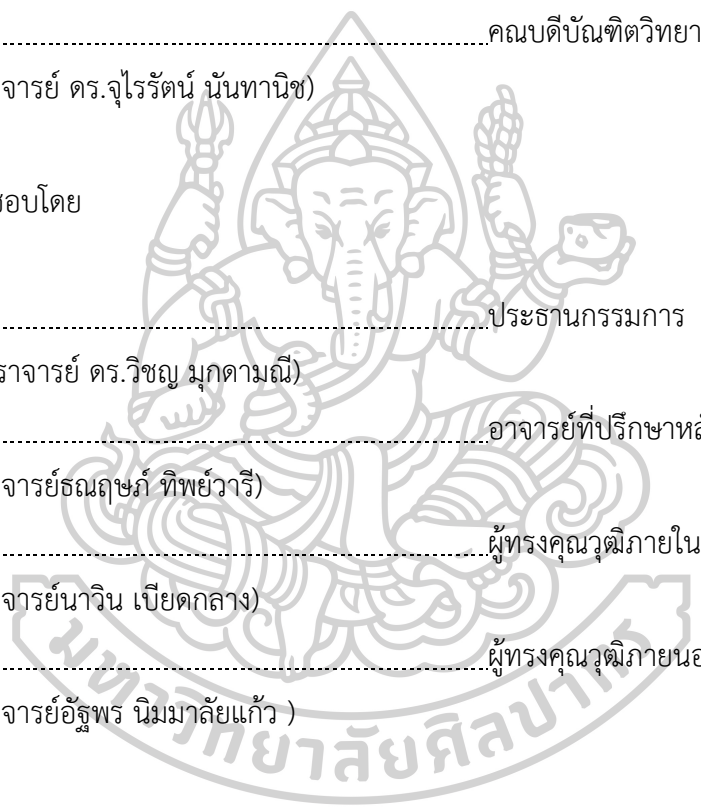
(รองศาสตราจารย์ธณฤกษ์ ทิพย์วารี)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(รองศาสตราจารย์นาวิน เปี้ยดกลาง)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รองศาสตราจารย์อัฐพร นิมมาลัยแก้ว)

61001209 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : บันทึก, จิต, จิตใต้สำนึก, ความทรงจำ, สภาวะอารมณ์, กระจก

นางสาว ณัชชา พันธุ์สีลา: บันทึกจิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์
ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “บันทึกจิต” มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะที่นำเสนอภาพลักษณะของประสบการณ์ผ่านการบันทึกความทรงจำจากจิตสำนึกประกอบสร้างกับวัตถุสิ่งของใกล้ตัวขึ้นใหม่ เพื่อถ่ายทอดจินตภาพของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกที่เต็มไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกจนเกิดเป็นสุนทรียภาพเฉพาะ และเป็นการสร้างความรู้สึกเชื่อมโยงไปสู่ผู้รับชมผลงาน มุ่งเน้นการใช้จินตนาการไปสู่วิธีการคิดผ่านรูปแบบของกระจกที่ตนเองทำขึ้นมา ผสานร่วมกับวัตถุและสิ่งแวดล้อมที่มีความทรงจำร่วมกับข้าพเจ้า ณ ช่วงเวลานั้น เพื่อเป็นการบันทึกชีวิตและขัดเกลาจิตใจให้รู้เท่าทันตนเอง เกิดเป็นผลงานจิตรกรรมสองมิติและศิลปะการจัดวาง

ในระหว่างการศึกษาผู้สร้างสรรค์ค้นพบการแสดงออกเพื่อเชื่อมโยงถึงภาวะอารมณ์ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยใช้กระจกทำมือหรือเปเปอร์มาเช่ ซึ่งสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้ตามภาวะอารมณ์เป็นสื่อในการแสดงออก เพื่อเป็นหลักฐานในการบันทึกสิ่งที่เคยเกิดขึ้น เหมือนกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์เราที่ไม่เคยอยู่คงที่นาน แต่มีทั้งสุขและทุกข์คละเคล้ากันไป

ดังนั้นผู้สร้างสรรค์จึงให้ความสำคัญในกระบวนการทำงานและการจัดวางผลงานเพื่อสื่อสารให้ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ถึงความเชื่อมโยงของอารมณ์ความรู้สึกที่ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและสิ่งแวดล้อมผ่านผลงานจิตรกรรม

61001209 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Journal of Mind, Memory, Emotion, Papier Mache

MISS NACHCHA PUNSILA : JOURNAL OF MIND THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR THANARIT THAIWAREE

Thesis work on “Journal of mind” is aimed at presenting works of art that present the image of experience through recording memories of consciousness and reconstructing objects near myself. To convey an image of consciousness and subconscious mind that is full of emotions and feelings until it becomes a particular aesthetic. And creating a feeling of connection with the audience of the work focus on using the imagination to think through the patterns of the paper that I have made. Combined with objects and environments that had memories with me. Writing a moment of life is to shape my mind to know it consciously. Also, it helps me be fully aware of the presence and satisfied. The resulting is two-dimensional media and installation art.

During the course of the study, the creators discovered expressions to relate to their emotional states by creating works of art using handmade paper. Which can change shape according to emotional state as a medium of expression as evidence to record what happened Like human emotions that do not last for a long time But with both happiness and sorrows together

Therefore, the creator emphasizes the work process and the layout of the works to communicate the audience to be able to perceive the connection of emotions and feelings that interact with objects and the environment through the two-dimensional media and installation art

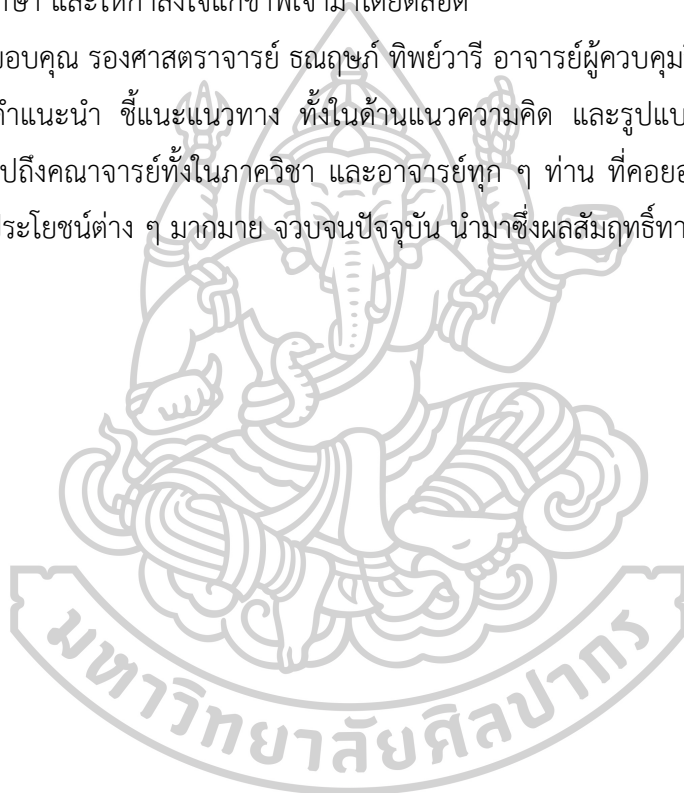
กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินวิทยานิพนธ์ในชุด “บันทึกจิต” (Journal of Mind) สามารถดำเนินมาได้ด้วยการได้รับความสนับสนุน คำแนะนำ ตีชม การ อบรมสั่งสอน กำลังใจ อันเป็นแรงผลักดันสำคัญของข้าพเจ้า ในการสร้างสรรค์ผลงานมาโดยตลอด รวมไปถึงผู้ที่ให้ความสนใจ และชื่นชอบในผลงานของข้าพเจ้า จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ครอบครัว ผู้ปกครอง ที่คอยสนับสนุนค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ ทั้งยังให้คำปรึกษา และให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ที่คอยดูแล ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง ทั้งในด้านแนวความคิด และรูปแบบในการดำเนินผลงานของข้าพเจ้า รวมไปถึงคณาจารย์ทั้งในภาควิชา และอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่คอยอบรม สั่งสอน และมอบคำชี้แนะอันเกิดประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย จวบจนปัจจุบัน นำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของข้าพเจ้า

ณัชชา พันธุ์สีลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
3. ขอบเขตของการศึกษา.....	1
4. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา.....	2
บทที่ 2 ข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	3
1. อิทธิพลที่ได้รับจากการดำรงชีวิตส่วนตัว.....	3
2. อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ.....	4
3. หลักสำคัญแห่งวาปี ชาปี.....	6
4. อิทธิพลและความบันเทิงใจจากหลักสำคัญแห่งไตรลักษณ์.....	7
5. อิทธิพลทางศิลปกรรม.....	8
5.1 อิทธิพลจากลัทธิดาดา (Dadaism).....	8
5.2 May Babcock.....	9
5.3 อิทธิพลจากศิลปินดนตรีสากล.....	11
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์.....	13
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	13

2. ขั้นตอนประมวลความคิด	13
3. ทศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	14
3.1 การจับคู่วัสดุและการแปลค่าความหมาย	17
4. การคัดสรรวัสดุและเทคนิค	18
5. การปฏิบัติงาน.....	20
5.1 วัสดุอุปกรณ์หลักในการทำกระดาษอัดหรือเปเปอร์มาเช่	20
5.2 ขั้นตอนการทำกระดาษอัด	21
อุปกรณ์อื่น ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	22
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง.....	23
การขึ้นชิ้นผลงานสองมิติ.....	27
บทที่ 4 การสร้างสรรค์และวิเคราะห์ผลงาน	32
1. การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	32
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1	33
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2.....	35
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	37
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4	39
2. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	41
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	41
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1	43
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2	44
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3	45
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4	46
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	48
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1	49

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2	51
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3	53
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3	55
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	55
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	58
บทที่ 5 บทสรุป.....	61
รายชื่อผลงานวิทยานิพนธ์	62
รายการอ้างอิง	63
ประวัติผู้เขียน.....	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพแสดงตัวอย่างธรรมชาติตามพื้นที่ในเมือง	4
ภาพที่ 2 ภาพแสดงตัวอย่างลวดลายธรรมชาติที่แผงอยู่ตามสิ่งของเครื่องใช้.....	5
ภาพที่ 3 มาร์แชล ดูว์ซ็อง, fountain.....	8
ภาพที่ 4 May Babcock, Paper Pours, Paper Pours Bagasse Pour, Paper Cast and Charcoal, 15 x 4 ft., 2011 Plaquemine Pour, Paper Cast, 15 x 22 x 6 ft., 2011	9
ภาพที่ 5 May Babcock, Weathering Series, Artist-made paper, seaweeds, copper leaf, Providence River water and Miracle Gro patina, 4 x 6 in., 2019 - Present.....	10
ภาพที่ 6 May Babcock, WHITE MOUNTAIN NATIONAL FOREST, Artists' book with ink, watercolor, plant pressings, sediment, papers made from White Mountain National Forest plant fibers, 5.75 x 4.5 x 1.5 in., 2019.	10
ภาพที่ 7 [Rainbow V] TEN X WINWIN Choreography : lovely (Billie Eilish, Khalid) (ring and portrait remix), 2019.	12
ภาพที่ 8 ภาพแสดงทัศนธาตุของจุดในผลงาน	14
ภาพที่ 9 ภาพแสดงทัศนธาตุของเส้นในผลงาน	14
ภาพที่ 10 ภาพแสดงทัศนธาตุของพื้นผิวในผลงาน	15
ภาพที่ 11 ภาพแสดงทัศนธาตุของสีในผลงาน	15
ภาพที่ 12 ภาพแสดงทัศนธาตุของรูปร่าง/รูปทรงในผลงาน	16
ภาพที่ 13 ภาพแสดงทัศนธาตุของที่ว่างในผลงาน	16
ภาพที่ 14 ภาพแสดงตัวอย่างการแปลงภาพจากวัตถุของจริง (ลายดอกไม้บนผ้าห่ม) สู่จินตภาพบนผลงาน.....	17
ภาพที่ 15 ภาพแสดงตัวอย่างการแปลงหน้าที่ของวัตถุสู่ความหมายใหม่ (หวีแปรงพลาสติกที่นิ่ม - ตะปูที่ให้ความรู้สึกแข็ง เจ็บปวด).....	17

ภาพที่ 16 ภาพแสดงตัวอย่างการอยู่ร่วมกันของวัสดุตรงกันข้าม (ลวด – วัสดุอุตสาหกรรม และ เส้นผม – วัสดุธรรมชาติ)	17
ภาพที่ 17 การเตรียมพื้นที่ว่างบนระนาบสองมิติ	18
ภาพที่ 18 การทำบนพื้นที่วัสดุสามมิติ	18
ภาพที่ 19 การขึ้นรูปมวลกระดาษให้เป็นสามมิติ	18
ภาพที่ 20 ภาพแสดงตัวอย่างการทาบส่วนต่าง ๆ ของร่างกายลงบนงาน (มือ, แขน, ปาก, เท้า).....	19
ภาพที่ 21 ภาพแสดงตัวอย่างลายนิ้วมือบนงาน	19
ภาพที่ 22 ภาพแสดงตัวอย่างรอยเครื่องสำอาง และการกดของนิ้วมือ	20
ภาพที่ 23 ขั้นตอนการทำกระดาษอัด	21
ภาพที่ 24 ภาพแสดงวัสดุอุปกรณ์	22
ภาพที่ 25 นำกระดาษมาขึ้นรูปเป็นแผ่น	23
ภาพที่ 26 เมื่อกระดาษเซ็ดตัว จึงนำวัสดุอื่น (ตะปู) มาประกอบ	23
ภาพที่ 27 ภาพแสดงการยึดกระดาษกับวัสดุอื่น (ตะปู)	24
ภาพที่ 28 ภาพแสดงการยึดกระดาษกับวัสดุอื่น (ตะปู)	24
ภาพที่ 29 เมื่อกระดาษเริ่มหมาด นำไปตัดให้โค้งเข้ารูปกับวัตถุที่จะนำไปประกอบ	25
ภาพที่ 30 ภาพแสดงเมื่อกระดาษแห้งตอนคว่ำ	25
ภาพที่ 31 ภาพแสดงเมื่อกระดาษแห้งตอนหงาย	25
ภาพที่ 32 ภาพแสดงการเตรียมวัตถุที่จะนำมาประกอบกับกระดาษ (นำซีของหวีพลาสติกออกให้หมด)	26
ภาพที่ 33 ภาพแสดงการประกอบสำเร็จ	26
ภาพที่ 34 ภาพแสดงการเตรียมเฟรมผ้าใบ	27
ภาพที่ 35 ภาพแสดงการขึ้นผลงาน	27
ภาพที่ 36 ภาพแสดงการใช้เครื่องสำอางบนผลงาน	28
ภาพที่ 37 ภาพแสดงการใช้เครื่องสำอางบนผลงาน	28

ภาพที่ 38 ภาพแสดงขณะใช้นิ้วมือทำร่องรอย.....	29
ภาพที่ 39 ภาพแสดงผลลัพธ์การใช้นิ้วมือทำร่องรอย.....	29
ภาพที่ 40 ภาพแสดงขั้นตอนการทำงานบนเฟรมผ้าใบ.....	30
ภาพที่ 41 ภาพแสดงงานผลงานสำเร็จ.....	30
ภาพที่ 42 ภาพแสดงการติดตั้งผลงาน.....	31
ภาพที่ 43 ภาพแสดงการติดตั้งผลงาน.....	31
ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1.....	33
ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2.....	35
ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3.....	37
ภาพที่ 47 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4.....	39
ภาพที่ 48 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ติดตั้งครั้งที่ 1.....	42
ภาพที่ 49 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ติดตั้งครั้งที่ 2.....	42
ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	43
ภาพที่ 51 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	44
ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	45
ภาพที่ 53 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4.....	46
ภาพที่ 54 ภาพแสดงที่มาของรูปทรง การใช้ร่างกายมีส่วนร่วมบนผลงาน และการใช้ตัวอักษร.....	47
ภาพที่ 55 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	48
ภาพที่ 56 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	48
ภาพที่ 57 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	49
ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	50
ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	51
ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	52
ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	53

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3	54
ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	55
ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	56
ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	57
ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	57
ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	58
ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	59
ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	59
ภาพที่ 70 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3	60
ภาพที่ 71 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3	60

บทที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ความทุกข์คือชีวิต : การดำเนินชีวิตประจำวันก่อให้เกิดประสบการณ์และความทรงจำร่วมกับคน สัตว์ วัตถุ และสถานที่ ข้าพเจ้าเลือกที่จะนำความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตมาทบทวน เพื่อสำรวจสภาพภายในจิตใจ เพราะสิ่งแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อประสาทสัมผัสทั้งห้าของชีวิต ก่อให้เกิดเป็นประสบการณ์ที่มีความทรงจำทั้งสุขและทุกข์คละเคล้ากันไป เมื่อเกิดการเรียนรู้และพิจารณาตนเองจากการเดินทางตามแต่ละสถานที่ โดยทำความเข้าใจผ่านการทำงานแบบลองผิดลองถูก เพื่อตอบโต้กับสิ่งแวดล้อมรอบกายที่มากกระทบกับจิตใจ เกิดเป็นการสร้างบันทึกส่วนตัวจากประสบการณ์ในแต่ละช่วงชีวิต เพราะในทุกขณะหนึ่งของจิตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามประสบการณ์ ความทรงจำของแต่ละบุคคล ข้าพเจ้าจึงต้องการบันทึกความทรงจำเหล่านี้จากจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกผ่านรูปแบบของกระดาษที่ตนเองทำขึ้นมา ผสานร่วมกับวัตถุที่มีความทรงจำร่วมกับข้าพเจ้า ณ ช่วงเวลานั้น เพื่อเป็นการบันทึกชีวิตและขีดเกล้าจิตใจให้รู้เท่าทันตนเอง ยอมรับสภาพและมีความสุขไปกับโลกของความเป็นจริง ทำให้ตระหนักได้ว่าตนเองนั้นไม่ใช่มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มุ่งเน้นแสดงเนื้อหาทางศิลปะเสมือนเป็นบันทึกตะกอนประสบการณ์ส่วนตัว ว่าด้วยเรื่องราว เหตุการณ์ที่พบเจอในชีวิต และมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของตน ในรูปแบบของงานจิตรกรรม

2.2 เพื่อพัฒนาชีวิตและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ค้นหาสัญลักษณ์และเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะเฉพาะของตัวตน

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ธรรมชาติในจิตใจของตนต่อภาวะรอบตัวเป็นการพิจารณาตนให้รู้เท่าทันจิตใจตนเองเสมอ

3. ขอบเขตของการศึกษา

ด้านรูปแบบ ศึกษาการสร้างงานสองมิติและสามมิติในรูปแบบนามธรรม มีรูปร่างรูปทรงอิสระที่เกิดจากการกระทำของผู้บันทึกและปัจจัยธรรมชาติ

ด้านเทคนิค สร้างกระดาษทำมือโดยใช้วัสดุจากกระดาษชำระและดินสอพองเป็นหลัก ร่วมกับเทคนิควาดเส้น และวัสดุสำเร็จรูปอื่น ๆ

ด้านเนื้อหา บันทึกความสัมพันธ์ระหว่างกายกับจิต ผ่านรูปแบบนามธรรม เพื่อตอบโต้กับความรู้สึกนึกคิดของตน ณ ปัจจุบันขณะ ใช้สมาธิเป็นพลังผลักดันในการจดจ่อผ่านการวาดเส้น โดยเริ่มต้นจากปฏิบัติการ(คล้ายคลึงกับหลักการวิปัสสนาของพระพุทธศาสนา) ปลดปล่อยการกระทำต่อนั้นขึ้นอยู่กับการเผชิญหน้าและตอบโต้หมุนเวียนไปมาระหว่างมือกับจิต และสิ่งแวดล้อม

4. ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

4.1 ศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม และข้อมูลเอกสาร เพื่อให้รู้ถึงทัศนคติที่แตกต่างกันของผู้คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ตรงกับที่ผู้วิจัยค้นคว้า คือ การทำงานที่ภายในใจสัมพันธ์กับผลกระทบจากการมองเห็นกายภาพภายนอก

4.2 ใช้การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการลงพื้นที่ตามสถานที่ที่ตัวเองเดินทางผ่าน และเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์ บันทึกภาพถ่าย เพราะเป็นบรรยากาศที่ตนเองนั้นมีส่วนร่วมกับสถานที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดองค์ประกอบของงาน รวมถึงภาคเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือจิตวิทยา ความเชื่อในวัฒนธรรมพุทธปรัชญาที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับวัสดุที่ตนเองใช้ส่วนใหญ่ คือ กระดาษ, เส้นผม และวัสดุธรรมชาติ

4.3 ด้านวัสดุหลักของผู้วิจัยคือกระดาษและอุปกรณ์ของใช้ในครัวเรือนในพื้นที่ส่วนตัว จึงต้องศึกษาข้อมูลเชิงลึกถึงความเป็นมาของวัสดุที่ตนเองเลือกใช้ คุณลักษณะต่าง ๆ ในแง่มุมของมนุษย์ที่มีต่อวัสดุ เพื่อกำหนดรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ และสื่อสารออกมาได้ตรงตามความต้องการ

4.4 ศึกษาผลงานของศิลปินที่เกี่ยวข้องที่มีจุดรวมในการใช้กระดาษกับวัสดุต่าง ๆ ในการแสดงออก เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในงาน เช่น การใช้องค์ประกอบของทัศนธาตุในงาน เทคนิคการใช้วิธีแบบงานฝีมือ และการติดตั้งผลงาน เพื่อนำมาพิจารณาปรับใช้ในงานสร้างสรรค์

4.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้เป็นผลงาน

4.6 วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยสร้างสรรค์

บทที่ 2

ข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสรรค์

การทบทวนวรรณกรรมและผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานชุด “บันทึกจิต” เกิดจากประสบการณ์ส่วนตัวเป็นเหตุผลหลักในการถ่ายทอดผลงานศิลปะของข้าพเจ้า จากการพบเจอเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กระทบกับความรู้สึก ของใช้ในชีวิตประจำวัน อาคารสถานที่ ดนตรี ธรรมชาติ เครื่องแต่งกาย ข่าวสารบ้านเมือง เป็นสิ่งกระตุ้นความทรงจำ ทำให้เกิดหลากหลายอารมณ์ที่ปะปนกันอยู่ บางเรื่องเป็นสิ่งที่เราเคยคุ้นชินแต่กลับมองข้ามสิ่งเหล่านั้นไป ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกสรรพสิ่งมีคู่ตรงกันข้ามของกันและกันเสมอ (ตัวอย่าง สุข – ทุกข์, อ่อนหรือแข็ง, ร้อนและเย็น เป็นต้น) และสามารถอยู่ร่วมกันได้ ทุกอย่างหลอมรวมเป็นตัวข้าพเจ้าเอง การทำงานศิลปะเพื่อสำรวจความคิดตนเองอาจเป็นทางออกหนึ่งในการจัดการกับภาวะอารมณ์เหล่านั้น ดังนั้น องค์ประกอบเหล่านี้จึงเป็นต้นทางความคิดและรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ข้าพเจ้าเลือกนำมาบันทึกเพื่อบอกถึงสภาวะอารมณ์ความรู้สึกรวมถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นโดยใช้วัสดุที่มีนำมาปรับใช้เพื่อถ่ายทอดจินตนาการต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง

1. อิทธิพลที่ได้รับจากการดำรงชีวิตส่วนตัว

ในช่วงเริ่มต้นของงานวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้ามองไปรอบ ๆ และสังเกตสภาพแวดล้อมที่รอบตัวเอง การดำรงชีวิตในปัจจุบันของมนุษย์ นอกจากปัจจัยสี่พื้นฐานแล้วนั้นมนุษย์ยังแสวงหาสิ่งที่สร้างความสุขทางใจ ความเพลิดเพลินยินดีที่ได้พบกับสิ่งสวยงาม ความเจริญของวัตถุที่ทุกวันนี้แทรกซึมอยู่ทุกการใช้ชีวิต ตอบสนองความต้องการอย่างรวดเร็วและรุนแรง จนตัวข้าพเจ้าเองก็ไม่อาจแน่ใจว่าสิ่งเหล่านั้นแท้จริงแล้วเป็นความต้องการที่แท้จริงหรือไม่ ปลายทางของคำตอบอยู่ที่ไหน ทำให้ต้องย้อนกลับมาสำรวจตัวเอง กลับไปทำความเข้าใจกับธรรมชาติ โดยเฉพาะธรรมชาติภายในจิตใจ

ข้าพเจ้าเชื่อว่าศิลปะคือสิ่งที่แทรกซึมอยู่ทุกพื้นฐานของการใช้ชีวิต นอกเหนือจากงานวิจิตรศิลป์ ศิลปะอยู่ในรูปของงานพาณิชย์ศิลป์ ทัศนกรรม อาคารสถาปัตยกรรม หรือกระทั่งสิ่งใช้สอยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทุกสิ่งที่ข้าพเจ้าสัมผัส ล้วนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำในชีวิตทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าตนเองนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบในสังคม เกิดมาพร้อมจารีตกรอบวัฒนธรรมที่ถูกส่งต่อกันมาอย่างยาวนาน ทุกสิ่งล้วนมีผลต่อความคิด ความเชื่อส่วนบุคคลเป็นอย่างมาก และข้าพเจ้าเองก็ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยการเอาบรรทัดฐานส่วนตัวเป็นที่ตั้ง หรือคาดหวังในตัวผู้อื่นได้เลย สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตัวเองอาจไม่ใช่สำหรับคนอื่น ในความไม่สมบูรณ์พร้อมในชีวิตคงเป็นสิ่งที่ประกอบกันขึ้นมาเพื่อให้ชีวิตนั้นมีความสมบูรณ์แบบก็เป็นได้

2. อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ

ธรรมชาติ ในความหมายอย่างกว้างสุด เทียบเท่ากับโลกธรรมชาติ โลกกายภาพ หรือโลกวัตถุ "ธรรมชาติ" หมายถึง ปรากฏการณ์ของโลกกายภาพ และยังหมายถึงชีวิตโดยรวม มีขนาดตั้งแต่เล็กกว่าอะตอมไปจนถึงจักรวาล

ธรรมชาติเป็นสภาวะแวดล้อมที่สร้างประสบการณ์และความรู้ให้แก่มนุษย์ การเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แสดงถึงความไม่จีรังของชีวิต แต่ในขณะเดียวกันเอง ธรรมชาติก็ช่วยให้ความสดชื่นมีชีวิตชีวาแก่มนุษย์ และสร้างแรงบันดาลใจให้อย่างไม่รู้จบ

ข้อแตกต่างระหว่างธรรมชาติกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ถูกทำให้เกิดขึ้นจากความรู้สึกตัวหรือจิตของมนุษย์ ขึ้นอยู่กับบริบทเฉพาะ คำว่า "ธรรมชาติ" ยังอาจแตกต่างจากความไม่เป็นธรรมชาติ เหนือธรรมชาติหรือสังเคราะห์ พื้นที่ที่ข้าพเจ้าอาศัยนั้นอยู่ในเมือง ธรรมชาติที่เจอจึงเป็นสิ่งที่ถูกมนุษย์จัดการและกำหนดให้อยู่ในพื้นที่ของมัน ทำให้ตัวข้าพเจ้าเองเชื่อมโยงกับสิ่งนี้ไปถึงธรรมชาติในจิตใจ เพราะตัวของมันเองต่างก็แทรกซึมอยู่ทุกพื้นที่ แม้ไม่ใช่ของจริง แต่ก็ยังปรากฏอยู่ในรูปแบบของผลงานสร้างสรรค์ จากธรรมชาติที่เป็นของจริงสู่การปรากฏตามจินตภาพของผู้สร้าง

ภาพที่ 1 ภาพแสดงตัวอย่างธรรมชาติตามพื้นที่ในเมือง

ภาพที่ 2 ภาพแสดงตัวอย่างลวดลายธรรมชาติที่แฝงอยู่ตามสิ่งของเครื่องใช้

3. หลักสำคัญของวาบิ ซาบิ

วาบิซาบิ เป็นแนวคิดของศาสนาพุทธนิกายเซ็น และประกอบด้วยคำ 2 คือ ”วาบิ” และ ”ซาบิ” คำว่า ”วาบิ (侘)” “ หมายถึงความไม่สมบูรณ์แบบหรือความเรียบง่ายไม่สวยจนเด่น ส่วนคำว่า (寂) หมายถึง ”ซาบิ (ความไม่จีรังของสรรพสิ่งและความผูกพันตามธรรมชาติที่ต้องเกิดขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้) เมื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะอันเปี่ยมด้วยสุนทรียภาพนั้นเน้นให้เห็นความสำคัญว่า หรือสภาวะที่มนุษย์จงใจสร้างขึ้นตามแนวทางนี้ จะต้อง ”ปลุก” จิตให้ ”ตื่น” และ ”เข้าถึง” ความงามแห่ง ในความไม่สมบูรณ์แบบ ความไม่ยึดติดในวัตถุ นำพาจิตให้สงบและเข้าถึงความงามแห่งความเรียบง่าย

วาบิ ซาบิ จึงเป็นปรัชญาการดำรงชีวิตในแบบพุทธนิกายเซ็นของญี่ปุ่น แฝงหลักสำคัญนี้ไว้ใน การดำรงชีวิต หากผู้ใดเข้าถึงความจริงข้อนี้ได้ จิตของผู้นั้นก็เกิดปัญญาและตระหนักได้ถึงกฎไตรลักษณ์ สุนทรียภาพแบบวาบิ ซาบิ ที่ชื่นชมในความเก่าแก่ตามกาลเวลาของสิ่งต่าง ๆ ความไม่ยึดติดในวัตถุ พบความสงบ ในจิตใจตนเอง ชื่นชมความงามได้แม้ในความยากเข็ญ ยากไร้ มีความสงบในจิตใจแม้ชีวิตและสรรพสิ่งรอบกายอาจไม่ได้สมบูรณ์แบบ¹

หลักของวาบิซาบิที่นำมาใช้นั้นปรากฏในกายภาพของผลงาน เพราะทุกการกระทำที่ทำให้เกิดร่องรอย ไม่จะเกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องเขียนชุดขีด หรือเครื่องมืออื่นถูกปล่อยให้ไปตามธรรมชาติของวัสดุ เนื้อของกระดาษจะฉีกขาดหรือเปื่อยยุ่ยอย่างไรก็จะปล่อยให้คืนรูปเอง ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

¹ รังสิณี ไชยคุณ, “วาบิซาบิ” คืออะไรหนอ?, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก, <https://kiji.life/wabisabi/,2561>.

4. อิทธิพลและความบันดาลใจจากหลักสำคัญแห่งไตรลักษณ์

ไตรลักษณ์ แปลว่า "ลักษณะ 3 อย่าง" สามัญญลักษณะที่เป็นความจริงในทุกสิ่งอย่าง เห็นได้ พิสูจน์ได้จากกายและใจตัวเราเอง

1. **อนิจจัง** - อาการไม่เที่ยง อาการไม่คงที่ อาการไม่ยั่งยืน สิ่งทั้งหลายรวมถึงกายนี้ ใจนี้ไม่เที่ยง และแปรปรวน อะไรที่มีอยู่แล้วสักพักก็หายไป หรืออะไรที่ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วอยู่ ๆ ก็มี ล้วนคือ อนิจจัง
2. **ทุกขัง** - อาการเป็นทุกข์ อาการที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้นและสลายตัว อาการที่กดดัน อาการฝืนและขัดแย้งอยู่ในตัว เพราะปัจจัยที่ปรุงแต่งให้มีสภาพเป็นอย่างนั้นเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้คงอยู่ในสภาพนั้นไม่ได้ กระทั่งความสุขเองก็มีภาวะของทุกขัง ดังเช่นการกินของอร่อย ๆ แต่เมื่อมาถึงจุดที่อิ่มแล้วความอึดอัดกลับมาเยือนแทน
3. **อนัตตตา** - อาการของสิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนของเราถาวร แสดงถึงความไม่มีอำนาจแท้จริงในตัวเราเลย ทุกอย่างเป็นไปตามเหตุและปัจจัย การสั่งให้ร่างกายไม่รู้สึกละอายใจ หรือหยุดร้องไห้ นั้นไม่สามารถทำได้ เพราะแท้จริงแล้วร่างกายนั้นไม่ใช่ตัวตนของเราถาวร²

ลักษณะ 3 อย่างนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **สามัญญลักษณะ** คือ ลักษณะที่มีเสมอกันแก่สังขาร ทั้งปวง และเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **ธรรมนิยาม** คือกฎธรรมดา หรือข้อกำหนดที่แน่นอนของสังขาร

ข้าพเจ้านำไตรลักษณ์มาใช้โดยตีความว่า เพราะมนุษย์เรามีธรรมชาติที่รักสุข เกลียดทุกข์ วันนี้มีทุกข์ เมื่อวานมีสุข พรุ่งนี้ก็ดับไป และวนกลับมาใหม่ ภาวะที่เป็นไปตามสภาพ บางครั้งเกิดขึ้น ในใจ แล้วก็อาจหายหรือเปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ และความหลง ซึ่งความทุกข์ทั้งหลายเกิดขึ้นเพราะจิตผูกพันอยู่กับสิ่งในโลกที่ล้วนเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตตา คือไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และไม่มีตัวตนที่แท้จริง ทุกสิ่งล้วนต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุตามวิสัย หากใครหลงผูกพันยึดมั่นก็ทำให้เกิดทุกข์

² พินยากร ลีลาภรณ์, *เดิมธรรมในช่องว่าง*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: a book, 2555), 251 – 265.

5. อิทธิพลทางศิลปกรรม

5.1 อิทธิพลจากลัทธิดาดา (Dadaism)

ดาดาคือชื่อเรียกของกลุ่มเคลื่อนไหวทางศิลปะที่มีปฏิกิริยาต่อต้านศิลปกรรมยุคเก่า เพื่อสร้างค่านิยมใหม่ให้ศิลปะไม่เป็นเพียงเรื่องของรสนิยมของชนชั้นสูงหรือความศรัทธาของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอีกต่อไป ผลพวงมาจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่ทำให้การแสดงออกของคนกลุ่มนี้ค่อนข้างมองโลกในแง่ลบ ประชดและถากถางเรื่องเลวร้ายพบเห็นได้จริงในชีวิตประจำวัน นิยมสร้างงานที่ไม่ยึดกฎเกณฑ์ของหลักความเชื่อทางศิลปะแบบเดิม

ดาดามองเห็นทุกอย่างเป็นศิลปะ ได้นำ “วัตถุสำเร็จรูป” ซึ่งมีรูปทรงที่ได้รับการออกแบบอยู่แล้ว เช่น ขวด อ่างล้างหน้า เตารีด และอื่น ๆ มาแต่งเสริมเติมใหม่ให้เป็น “ความจริงอันยิ่งใหญ่” ด้วยวิธีการยกย้ายถ่ายเทจับโน้นผสมนี้ทางพุทธิปัญญาตามหลักของเซซานที่กล่าวว่า “ข้าพเจ้าชอบสิ่งนี้ที่มันอยู่ที่นั่นไม่ใช่อยู่ในภาพเขียน” การนำความจริงมาสร้างเป็นความจริงอย่างเป็นศิลปะนับเป็นวิธีคิดที่สำคัญมากในปัจจุบัน³

ดาดาให้ข้อคิดหลายอย่างที่มีคุณประโยชน์ต่อวงการศิลปะหลายประการ พวกเขาไม่เชื่อหลักตรรกวิทยา หากแต่ต้องการปลดปล่อยจิตใจสำนึกให้แสดงพฤติกรรมอย่างอิสระเสรีเต็มที่ แม้ว่าจิตใจสำนึกนั้นจะมีแนวโน้มในการแสดงออกอย่างวิถถาวรหรือพิลึกพิลตารก็ตาม แต่ก็มีแนวทางการแสดงออกได้กว้างขวางมาก ความคิดในการประชดประชันของดาดานี้เองที่ทำให้เกิดแนวคิดที่แปลกใหม่ หลายครั้งที่เกิดจากความตั้งใจหรือความบังเอิญก็ตาม แต่มักปลุกเร้าจิตสำนึกและความน่าทึ่งได้

ศิลปะดาดาได้ให้อิทธิพลแก่ข้าพเจ้าในการหาทวิวิธีการทำงานที่ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว การหยิบจับฟังก์ชันของวัตถุที่แตกต่างมาอยู่ร่วมกันได้ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความหลากหลายของความรู้สึกละเอียดทุกอย่างล้วนคือตัวตนของเราเอง

ภาพที่ 3 มาร์แชล ดูว์ซ็อง, fountain

ที่มา : มาร์แชล ดูว์ซ็อง จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้ที่ https://th.wikipedia.org/wiki/มาร์แชล_ดูว์ซ็อง#ลักษณะผลงาน

³ กัจจ สุนพงษ์ศรี, ศิลปะสมัยใหม่, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), 323 – 342.

5.2 May Babcock

เป็นศิลปินในโรดไอส์แลนด์ มีผลงานการทำกระดาษด้วยมือและสถานที่ การปฏิบัติงานของเธอเชื่อมต่อกับงานฝีมือ, ศิลปะนิเวศวิทยา, ศิลปะสาธารณะ, ภาพพิมพ์, ศิลปะการจัดวาง, ศิลปะการถ่ายภาพแบบอนาล็อก หนังสือและศิลปะเพื่อชุมชน เธอทำการวิจัยเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพืช การใช้ประโยชน์จากที่ดิน นิเวศวิทยา อุทกวิทยา ประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และธรณีวิทยาเป็นแรงบันดาลใจให้กับงานศิลปะของเธอ

กระบวนการทำกระดาษของ Babcock เป็นวิธีการแบบพื้นบ้านโดยใช้เส้นใยจากธรรมชาติและสีน้ำของตะกอนที่มาจากพื้นที่บริเวณโดยรอบที่เธอศึกษา เธอเริ่มต้นด้วยการเลือกสถานที่เฉพาะ รวบรวมเส้นใยพืช ตะกอนน้ำและสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้รับความประทับใจทางจิตใจและเป็นพยานหลักฐานที่แสดงถึงกิจกรรมของมนุษย์ เธอค้นคว้าเกี่ยวกับความหลากหลายของชีวิตทางพฤกษศาสตร์ อุทกวิทยา นิเวศวิทยา ธรณีวิทยา และโครงสร้างทางประวัติศาสตร์ที่มนุษย์สร้างขึ้น การมีส่วนร่วมทางวัตถุเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานของเธอ เธอศึกษาพืชในบริเวณรอบ ๆ ซึ่งก็คือ สาหร่ายทะเล พืชที่รุกรานน้ำและตะกอนหลาย ๆ ชนิด เพื่อค้นคว้าประวัติศาสตร์ของพวกมันตามช่วงฤดูกาล หรือก็คือการทำงานศิลปะที่สัมพันธ์กับพื้นที่โดยรอบ

ผลงานของ Babcock มีกระบวนการที่หลากหลายและมีชีวิตชีวา ด้วยส่วนผสมของเส้นใย สี วัสดุ และแนวทางที่เลือกตามคุณค่าทางสุนทรียภาพและความสำคัญตามบริบทหรือเชิงสัญลักษณ์ ทั้งนี้อิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับมานั้น ข้าพเจ้าสนใจเทคนิคและการทำงานที่ปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่เป็นลำดับแรก เนื่องจากกระบวนการที่ศิลปินทำคือการเลือกใช้วัสดุที่เกี่ยวข้องกับสถานที่โดยรอบ ถูกสร้างขึ้นกับพื้นที่จริงที่เธอเลือก และสร้างสุนทรียภาพที่แสดงถึงความหลากหลายทางชีวภาพของสถานที่ที่เธอปฏิสัมพันธ์ได้ดี

ภาพที่ 4 May Babcock, Paper Pours, Paper Pours Bagasse Pour, Paper Cast and Charcoal, 15 x 4 ft., 2011 Plaquemine Pour, Paper Cast, 15 x 22 x 6 ft., 2011

ที่มา : May Babcock Artist & Papermaker (2020) (ออนไลน์). Paper Pours, 2011, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้ที่ <https://www.maybabcock.com/pours>

ภาพที่ 5 May Babcock, *Weathering Series*, Artist-made paper, seaweeds, copper leaf, Providence River water and Miracle Gro patina, 4 x 6 in., 2019 - Present.

ที่มา : May Babcock Artist & Papermaker (2020) (ออนไลน์). *Weathering Series*, 2019, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้ที่ <https://www.maybabcock.com/weathering-series>

ภาพที่ 6 May Babcock, *WHITE MOUNTAIN NATIONAL FOREST*, Artists' book with ink, watercolor, plant pressings, sediment, papers made from White Mountain National Forest plant fibers, 5.75 x 4.5 x 1.5 in., 2019.

ที่มา : May Babcock Artist & Papermaker (2020) (ออนไลน์). *Artists' Books*, 2019, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้ที่ <https://www.maybabcock.com/artists-books>

5.3 อิทธิพลจากศิลปะป๊อป

ศิลปะการแสดงเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เข้าถึงผู้คนได้ง่าย ใช้ภาษาสื่อสารโดยไม่ต้องมีคำบรรยายเพื่ออธิบายความหมาย ทำให้ผู้ชมเกิดกระบวนการทางความคิดและตีความหมายของท่าทางนั้น ๆ ให้ออกมาเป็นเรื่องราวตามประสบการณ์การดำเนินชีวิตและภูมิหลังของผู้ชมแต่ละท่าน บางครั้งสารที่นักแสดงและผู้สร้างงานต้องการจะสื่อสารให้ผู้ชมได้รับทราบจากการแสดงอาจไม่จำเป็นต้องอยู่ในบทสรุปเดียวกัน

วิดีโอการแสดงของ Ten และ Winwin แห่งวง WayV เป็นวิธีการเต้นแบบสมัยใหม่ (Modern Dance) หรือบางคนเรียกว่า “นาฏศิลป์ร่วมสมัย” (Contemporary Dance) มีความพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่ยึดติดกับแบบแผนดั้งเดิม โดยการเต้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่ผู้เต้นถ่ายทอดจากอารมณ์ภายใน และสื่อออกมาจากลีลาการเต้นที่แปลกใหม่ สิ่งที่ผู้ชมจะได้รับก็คือ สุนทรียภาพแห่งปรัชญา และสาระที่สอดแทรกอยู่ในลีลาแห่งการเคลื่อนไหว สามารถตีความหมายไปได้หลายรูปแบบ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยถือเป็นการแสดงที่ต้องประสานสัมพันธ์กับสื่อต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ฉาก เทคนิค แสง เสียง วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการแสดง เวลา บรรยากาศ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นภาษาแห่งการบอกเล่าเรื่องราวร่วมกับการเคลื่อนไหวแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยแบบทั้งสิ้น

ในวิดีโอของ Ten และ Winwin นำเอาฐานของงานศิลปะมาใช้เป็นองค์ประกอบ ดังนี้

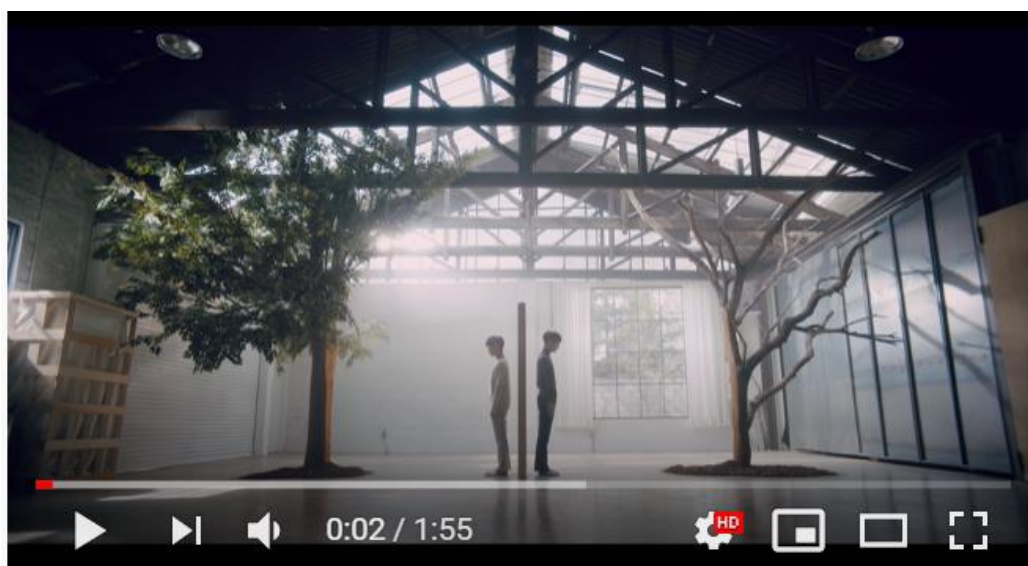
*Man, Artist (มนุษย์, ศิลปิน) + Environment (สิ่งแวดล้อม) + Media (สื่อ) + Art (ศิลปะ)*⁴

องค์ประกอบภายนอกที่ปรากฏคือเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบฉาก ในช่วงแรกทั้งสองคนใส่เครื่องแต่งกายสีขาวและเทา แทนเป็นสองด้านของตัวตน ยืนอยู่คนละฝั่งคู่กับต้นไม้ที่แบ่งเป็นสองซีก ตัวตนสีขาวยืนคู่กับต้นไม้ที่มีชีวิต ส่วนฝั่งสีเทายืนคู่กับไม้ยืนต้นตาย ก่อนที่จะเต้นโดยใช้ท่วงท่าจังหวะการเต้นแบบการสะท้อนของกระจก ในขณะที่กำลังเต้นประสานเข้าหากัน ทั้งคู่มีท่าทางของความขัดแย้งที่สีขาวพยายามกดตัวตนอีกฝั่งหนึ่งไว้ ก่อนที่สุดท้ายทั้งสองคนจะยอมรับความแตกต่างของกันและกัน

เพลง lovely ของ Billie Eilish ที่ทั้งสองคนนำมาใช้ประกอบนั้นเป็นเพลงให้กำลังใจคนที่เป็นโรคซึมเศร้า เธอเรียกโรคนี้ว่า lovely ที่อยากบอกคนภายนอกว่า คนที่เป็นโรคนี้เขาไม่ได้อยากเป็น แต่เขาแค่ออกมาจากความเจ็บปวดและความกลัวไม่ได้ ซึ่งข้าพเจ้าอนุมานว่าการเรียกโรคซึมเศร้า (Depression) ของเธอเป็นสิ่งสวยงาม (lovely) อาจเป็นการบรรเทาความรู้สึกที่แยของเธอเอง

การแสดงของทั้งคู่ได้ให้แง่คิดแก่ข้าพเจ้าในการยอมรับความไม่สมบูรณ์แบบของตัวตน ทุกคนมีความเข้มแข็งทางอารมณ์และการแสดงออกที่แตกต่างกัน ไม่มีขาวสว่างที่สุดหรือดำที่สุด แต่เป็นการตระหนักรู้และยอมรับจัดการกับความหลากหลายทางความรู้สึกโดยปราศจากอคติหรือความเชื่อที่มีอยู่เดิมที่เป็นข้อจำกัดในการก้าวผ่านอิสรภาพทางอารมณ์ได้

⁴Dance Me Up (School of Dance and Performing Arts, มาทำความเข้าใจกับ Contemporary Dance, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2563 ,เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/dancemeup/posts/10151909861167029/>, 2557.

#RainbowV #TENWIN #WayV

[Rainbow V] TEN X WINWIN Choreography : lovely
(Billie Eilish, Khalid) (ring and portrait remix)

ภาพที่ 7 [Rainbow V] TEN X WINWIN Choreography : lovely (Billie Eilish, Khalid)
(ring and portrait remix), 2019.

ที่มา : WayV (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้ที่ <https://www.youtube.com/watch?v=8ovHSQwp1n0>

บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์

1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

1.1 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีความสนใจ จากสิ่งที่อ้างอิงได้ เช่น รูปถ่าย สมุดบันทึก การหาข้อมูลจากสถานที่ต่าง ๆ ความทรงจำและประสบการณ์

1.2 ค้นหาวัตถุที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาปรับใช้ให้เข้ากับเทคนิคการวาดเส้นและปั้นกระดาษ หรือสร้างวัตถุขึ้นใหม่ด้วยเทคนิคการปั้นกระดาษเป็นหลัก

1.3. วิเคราะห์วัสดุจริงที่ได้กับรูปแบบผลงานที่จะทำ เพื่อสร้างองค์ประกอบขึ้นใหม่ รวมถึงรูปแบบในการนำเสนอบริบทของวัตถุ เพื่อสื่อความหมายและความสัมพันธ์กับความรู้สึก

1.4 ทำชิ้นงานจริง และค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนแก้ไข ให้ตรงกับความต้องการสื่อความหมายในแต่ละชิ้นภายใต้แนวความคิดของการสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ให้สอดคล้องไปกับวัตถุที่เลือกสรรไว้ก่อนหน้า ในการสร้างรูปทรงของวัตถุที่มุ่งนำเสนอผลลัพธ์การรับชมผลงาน

1.5 วางแผนในการติดตั้งผลงานโดยคำนึงถึงภาพรวมของผลงาน เมื่อนำชิ้นงานต่าง ๆ มาติดตั้งรวมกันในพื้นที่แสดงผลงาน ซึ่งการติดตั้งผลงานจะมีทิศทางในการนำเสนอสอดคล้องกับเป้าหมายของการสร้างสรรค์ของแต่ละชิ้นงาน เช่น ประสบการณ์ ความทรงจำ อารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น

1.6 ติดตั้งผลงานกับสถานที่จริง โดยคำนึงถึงทิศทาง แสงตกกระทบ มุมของห้อง เพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดขึ้นกับผลงาน

2. ขั้นตอนประมวลความคิด

ในการเริ่มการทำงาน ประการแรกข้าพเจ้าเริ่มจากการเจอสิ่งที่สนใจเมื่อได้สัมผัสรับรู้ต่อสิ่งที่เห็น ได้รับชมจนเกิดความประทับใจ เช่น การได้เจอดอกไม้ท้องถิ่นที่หาได้เฉพาะบริเวณนี้เท่านั้น, ลวดลายที่ปรากฏอยู่ตามเฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม หรือวัสดุที่ใช้ในพื้นที่ส่วนตัว การได้ฟังเพลง ชมภาพยนตร์ หรือเสพข่าวสารในช่วงเวลานั้นก็มีส่วนที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับประเด็นที่ต้องการจะสื่อสาร ก่อนที่จะลองจับความรู้สึกบางส่วนเอามาใช้ แล้วแปลงค่าความหมายของรูปทรงให้เป็นไปตามจินตภาพของตน โดยอิงจากหลักการความเชื่อที่ว่าทุกสิ่งมีความตรงกันข้ามของกันและกันและเป็นหนึ่งเดียวกันเสมอ เช่น ความเป็นจริง – ความเพ้อฝัน, ความรู้สึกนุ่มสบาย – ความรู้สึกเจ็บปวด, อึดอัด เป็นต้น

เมื่อตกตะกอนความคิดได้แล้วจึงเริ่มลงมือทำในพื้นที่ว่างที่เตรียมไว้ทันที โดยไม่ได้มีการร่างหรือจำลองก่อน

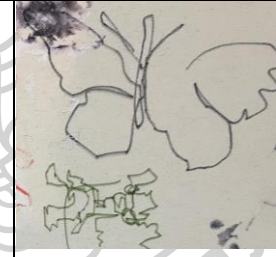
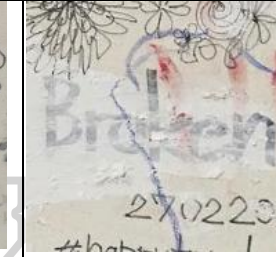

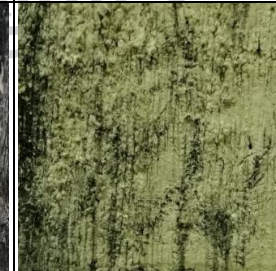
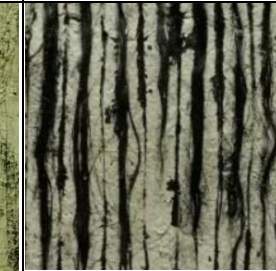
3.ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

จุด (Point) องค์ประกอบในงานส่วนใหญ่มาจากการทำชิ้นงานแยกกัน ก่อนที่รวมไปสู่กลุ่มใหญ่ แสดงความสัมพันธ์ของจุดย่อยที่เกี่ยวข้องอาศัยกัน สะท้อนถึงภาวะธรรมของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และเปลี่ยนแปลงผ่านการติดตั้งผลงานที่แปรผันตามพื้นที่ สอดคล้องกับความหมายของทุกสิ่งล้วนเป็นความชั่วคราวที่เปลี่ยนแปลงตามสภาวะธรรม

ภาพที่ 8 ภาพแสดงทัศนธาตุของจุดในผลงาน

เส้น (Line) เส้นเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกจากภายใน การขีดแต่ละครั้งเสมือนเป็นการสังเกตอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง ความถี่ในการขีดยังไม่เคยเท่ากัน การกำหนดลมหายใจขณะทำก็มีผลที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการแสดงออกของเส้น วัสดุที่ใช้สร้างเส้นนั้นก็ให้อารมณ์ที่แตกต่างกัน

			
เส้นจากการถักเส้นผม (วัสดุธรรมชาติ)	เส้นจากการถักด้าย (วัสดุ อุตสาหกรรม)	เส้นจาก contour drawing	เส้นจากการเขียน ตัวอักษร
			
เส้นจากอุปกรณ์ปั่น และการเรียงเส้นผม	เส้นจากคราบของหมึกดำ และเส้นผม	เส้นจากร่องรอยการขีด ด้วยอุปกรณ์เครื่องเขียน	เส้นผมมาเรียงกันด้วยการ หมึกดำขีด สลับกัน

ภาพที่ 9 ภาพแสดงทัศนธาตุของเส้นในผลงาน

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวเป็นส่วนสำคัญที่สุดในผลงาน ปรากฏความหลากหลายของวัสดุต่างชนิด ทั้งความเรียบในตัวเอง หรือร่องรอยที่ข้าพเจ้าสร้างขึ้น สะท้อนถึงการเกิดขึ้นจริงตามสภาพของวัตถุ และความเสื่อมสลายของสรรพสิ่งในธรรมชาติ ทุกอย่างเกิดขึ้นบนกระดาษที่ข้าพเจ้าทำเอง

		
รอยแฉะกระดาษ	เส้นผมและดอกไม้	พลาสติก
		
ขัดให้เรียบด้วยกระดาษทราย	ตะปู	ดินทราย
		
หมึกดำ	ดินกรวด	เครื่องสำอาง

ภาพที่ 10 ภาพแสดงทัศนธาตุของพื้นผิวในผลงาน

สี (Color) สีในผลงานมีทั้งสีดั้งเดิมของตัววัตถุและแต่งแต้มเพิ่มเติมตามอารมณ์ความรู้สึก สื่อความหมายถึงความจริงแท้ของสรรพสิ่งและการมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับสถานการณ์ตอนนั้น

		
สีจากวัสดุธรรมชาติ	สีจากการเขียน	สีจากวัตถุดั้งเดิม

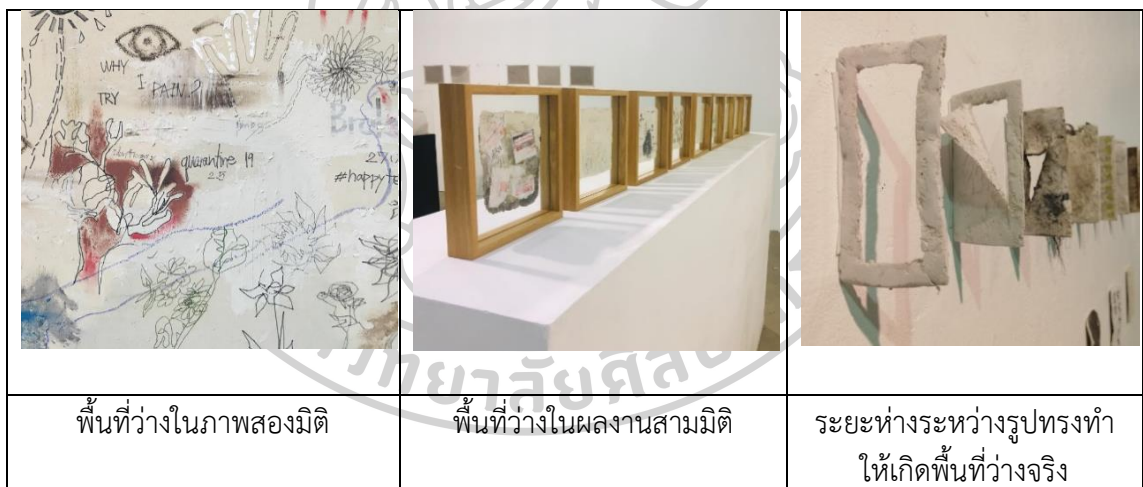
ภาพที่ 11 ภาพแสดงทัศนธาตุของสีในผลงาน

รูปร่าง/รูปทรง (Shape/Form) มีที่มาจากตัววัตถุตั้งเดิมก่อนจะนำมาสังเคราะห์คลี่คลายเพิ่มเติม และลดทอนรูปร่างและรูปทรงตามแนวคิด เน้นการแสดงออกในเชิงเทคนิควิธีการเป็นรูปลักษณะใหม่

ภาพที่ 12 ภาพแสดงทัศนธาตุของรูปร่าง/รูปทรงในผลงาน

ที่ว่าง (Space) ขอบเขตของพื้นที่ว่างของผลงานปรากฏทั้งแบบสองมิติ สามมิติและที่ว่างจริง

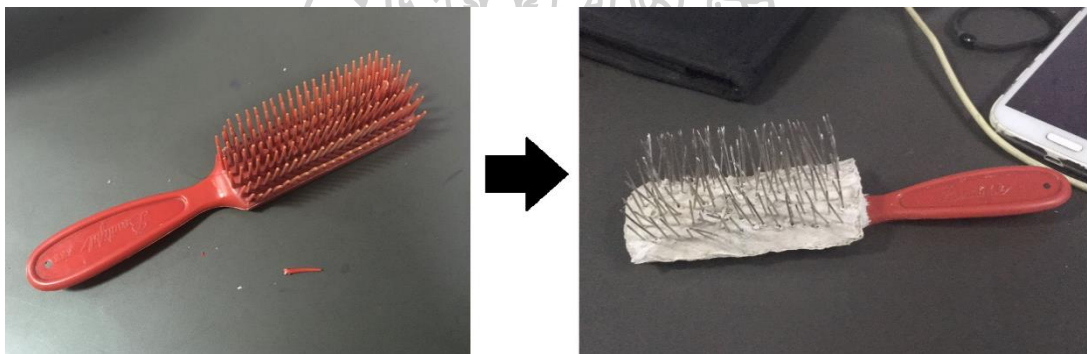
ภาพที่ 13 ภาพแสดงทัศนธาตุของที่ว่างในผลงาน

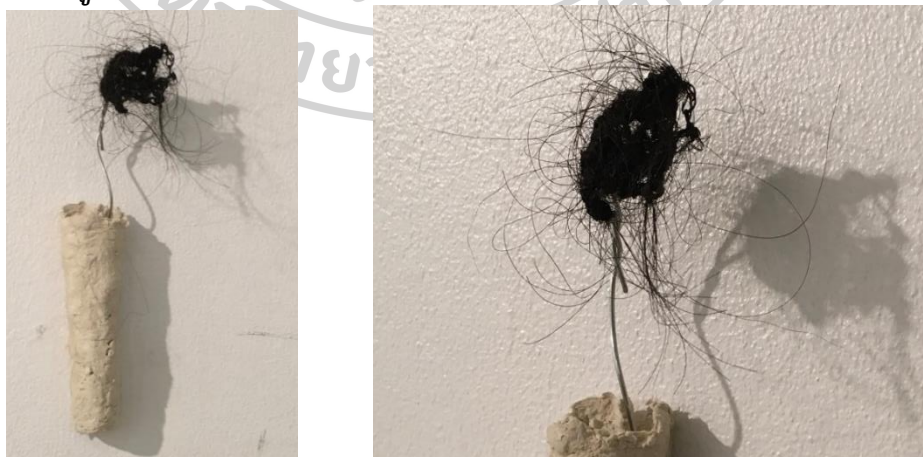
3.1 การจับคู่วัสดุและการแปลค่าความหมาย

ภาพที่ 14 ภาพแสดงตัวอย่างการแปลงภาพจากวัตถุของจริง (ลายดอกไม้บนผ้าไหม) สู่จินตภาพบนผลงาน

ภาพที่ 15 ภาพแสดงตัวอย่างการแปลงหน้าที่ของวัสดุสู่ความหมายใหม่ (หัวแปรงพลาสติกที่นิยม - ตะปูที่ให้ความรู้สึกแข็ง เจ็บปวด)

ภาพที่ 16 ภาพแสดงตัวอย่างการอยู่ร่วมกันของวัสดุตรงกันข้าม (ลวด - วัสดุอุตสาหกรรม และ เส้นผม - วัสดุธรรมชาติ)

4. การตัดสรรค์วัสดุและเทคนิค

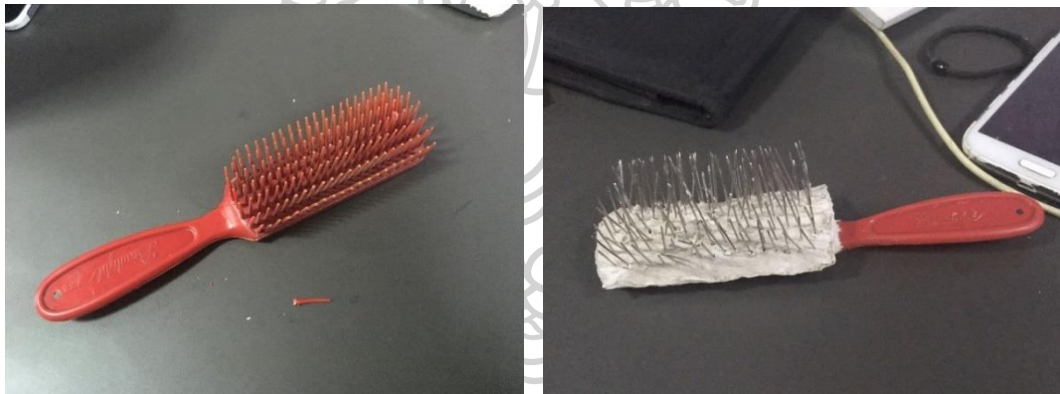
การเตรียมพื้นที่ว่างเพื่อสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าแบ่งเป็นสามแบบคือ

4.1 การทำลงบนระนาบของพื้นที่ว่างบนกระดาษอัดโดยตรง

ภาพที่ 17 การเตรียมพื้นที่ว่างบนระนาบสองมิติ

4.2 การใช้กระดาษทอหุ้มวัตถุสามมิติที่คัดเลือกมาแล้วว่าเหมาะสมกับประเด็นที่ต้องการจะสื่อสาร

ภาพที่ 18 การทำบนพื้นที่วัสดุสามมิติ

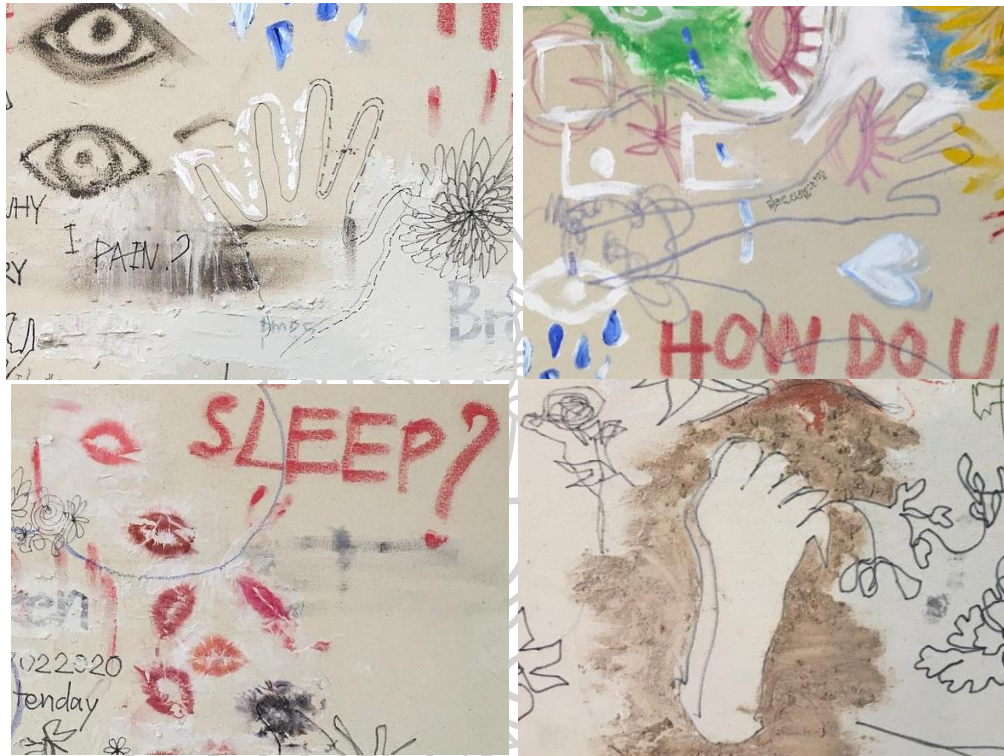
4.3 การขึ้นรูปกระดาษให้เป็นวัตถุสามมิติ

ภาพที่ 19 การขึ้นรูปมวลกระดาษให้เป็นสามมิติ

ข้าพเจ้าไม่ได้จำกัดเทคนิคในการทำงาน แต่เลือกตามความเหมาะสมกับเนื้อหา นอกเหนือจากการคัดเลือกวัสดุแล้วนั้น การปฏิสัมพันธ์กับงานด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำ ร่องรอย ก็ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และปรากฏอยู่ตามบางส่วนของภาพ เช่น การใช้เครื่องสำอาง การ ทาบมือลงบนผืนผ้าใบ เป็นการแทนตัวเองลงในผลงานเพื่อปกป้องสภาวะอารมณ์ขณะทำ มีทั้งที่รู้ตัว และไม่รู้ตัวก็ดี

ภาพที่ 20 ภาพแสดงตัวอย่างการทาบส่วนต่าง ๆ ของร่างกายลงบนงาน (มือ, แขน, ปาก, เท้า)

ภาพที่ 21 ภาพแสดงตัวอย่างลายนิ้วมือบนงาน

ภาพที่ 22 ภาพแสดงตัวอย่างรอยเครื่องสำอาง และการกดของนิ้วมือ

5. การปฏิบัติงาน

5.1 วัสดุอุปกรณ์หลักในการทำกระดาษอัดหรือเปเปอร์มาเช่

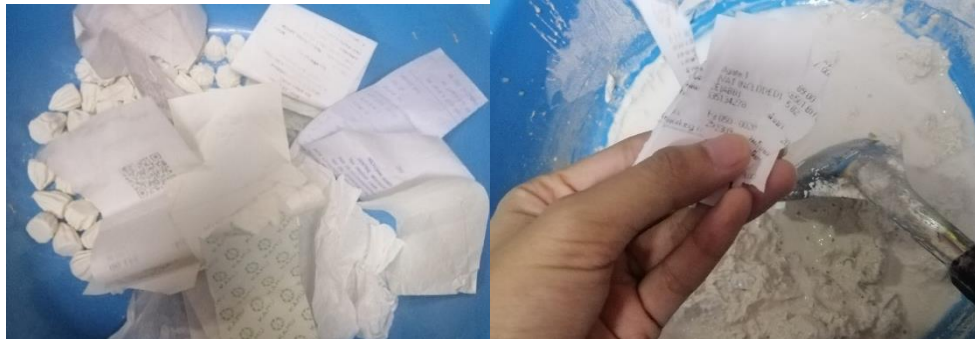
วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด บ้านทีกจิต นั้นใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ค่อนข้างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับการเลือกหยิบจับจากสถานการณ์ ณ ขณะนั้น แต่ส่วนประกอบหลักที่สำคัญคือ กระดาษที่ทำขึ้นเอง หรือเปเปอร์มาเช่ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในผลงานทุกชุด ประกอบด้วย

- กระดาษชำระ กระดาษเหลือใช้
- กาวลาเท็กซ์ผสมน้ำ
- ดินสอพอง

ข้าพเจ้าเห็นความเป็นไปได้ของการแปรเปลี่ยนรูปร่างของกระดาษที่นอกเหนือไปจากการบันทึกอยู่บนกระดาษสองมิติ เปเปอร์มาเช่จึงตอบโจทย์และทำให้ขอบเขตของการบันทึกนั้นไปได้หลากหลายทิศทางและปรับเปลี่ยนได้ตามอารมณ์ความรู้สึก เพราะสามารถแผ่ให้เป็นแผ่นหรือปั้นให้เป็นมวลที่ย่อมได้ นอกจากนี้การใช้กระดาษชำระเป็นวัสดุหลัก เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เปื่อยยุ่ยและซึมซับได้ดี เมื่อส่วนผสมทั้งหมดรวมเข้าด้วยกันจะได้ก้อนกระดาษที่มีความอ่อนนุ่มสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้ตามใจชอบ สามารถสร้างร่องรอยต่าง ๆ ได้ เมื่อแห้งก็จะเป็นไปตามสภาพที่ทำไว้ เป็นหลักฐานของการมีอยู่ของสิ่งเหล่านั้น เปรียบเหมือนกับจิตและภาวะอารมณ์ที่ไม่เคยหยุดนิ่งเปลี่ยนได้ตลอดเวลา และเรารู้ว่าสิ่งเหล่านี้เคยเกิดขึ้นจริง

5.2 ขั้นตอนการทำกระดาษอัด

ก.

ข.

ค.

ง.

จ.

ฉ.

ภาพที่ 23 ขั้นตอนการทำกระดาษอัด

- ก. เตรียมกระดาษและดินสอพอง
- ข. ฉีกกระดาษเพื่อผสมกับกาวลาเท็กซ์และน้ำสะอาด
- ค. คลุกเคล้าให้ส่วนผสมทั้งหมดเป็นเนื้อเดียวกัน
- ง. เนื้อกระดาษเปเปอร์มาร์เช่
- จ. - ฉ. กระดาษที่สามารถนำไปใช้งานได้

อุปกรณ์อื่น ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- ผ้าใบ
- วัสดุธรรมชาติ (ดอกไม้ ต้นหญ้า ดินทราย)
- สีอะคริลิก
- กระดาษจากป่ายโฆษณา
- เครื่องสำอาง

ภาพที่ 24 ภาพแสดงวัสดุอุปกรณ์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจริง

รูปแบบการสร้างผลงานของข้าพเจ้าอยู่ที่ทั้งบนระนาบสองมิติและสามมิติ มีวิธีการจัดการที่แตกต่างต่างกันไปตามความเหมาะสม จึงต้องศึกษาลักษณะ วัสดุที่เลือกใช้ หน้าที่ใช้สอย และความหมายเดิม ก่อนที่จะขึ้นงานหรือตัดแปลงวัตถุ

การขึ้นชิ้นผลงานสามมิติ

ภาพที่ 25 นำกระดาษมาขึ้นรูปเป็นแผ่น

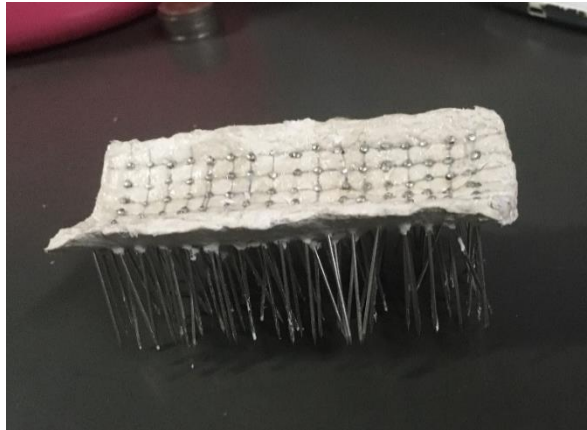
ภาพที่ 26 เมื่อกระดาษเซ็ดตัว จึงนำวัสดุอื่น (ตะปู) มาประกอบ

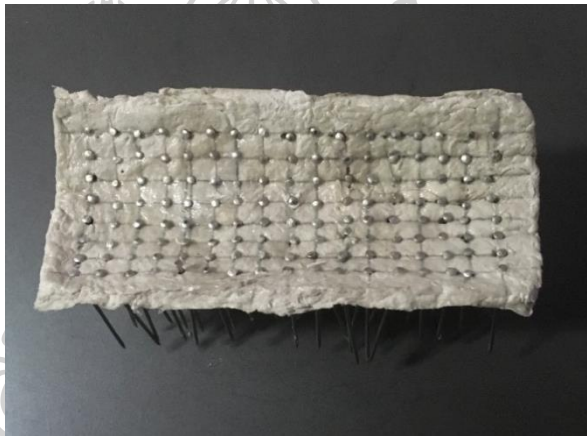
ภาพที่ 27 ภาพแสดงการยึดกระดาษกับวัสดุอื่น (ตะปู)

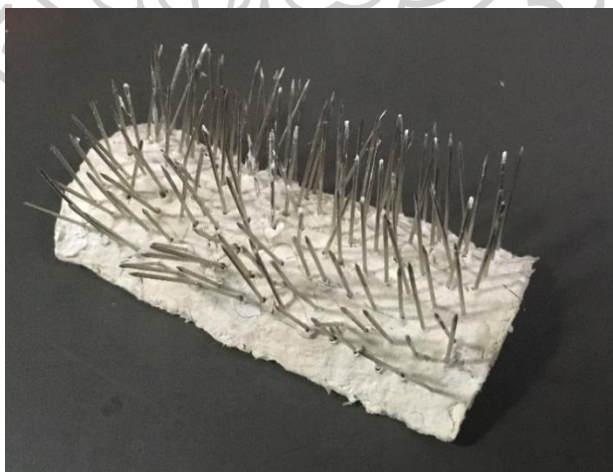
ภาพที่ 28 ภาพแสดงการยึดกระดาษกับวัสดุอื่น (ตะปู)

ภาพที่ 29 เมื่อกระดาษเริ่มหมด นำไปตัดให้โค้งเข้ากับวัตถุที่จะนำไปประกอบ

ภาพที่ 30 ภาพแสดงเมื่อกระดาษแห้งจนกว่า

ภาพที่ 31 ภาพแสดงเมื่อกระดาษแห้งจนหงาย

ภาพที่ 32 ภาพแสดงการเตรียมวัสดุที่จะนำมาประกอบกับกระดาษ (นำซี่ของหวีพลาสติกออกให้หมด)

ภาพที่ 33 ภาพแสดงการประกอบสำเร็จ

การขึ้นชิ้นผลงานสองมิติ

ภาพที่ 34 ภาพแสดงการเตรียมเฟรมผ้าใบ

ภาพที่ 35 ภาพแสดงการขึ้นผลงาน

ภาพที่ 36 ภาพแสดงการใช้เครื่องสำอางบนผลงาน

ภาพที่ 37 ภาพแสดงการใช้เครื่องสำอางบนผลงาน

ภาพที่ 38 ภาพแสดงขณะใช้นิ้วมือทำร่องรอย

ภาพที่ 39 ภาพแสดงผลลัพธ์การใช้นิ้วมือทำร่องรอย

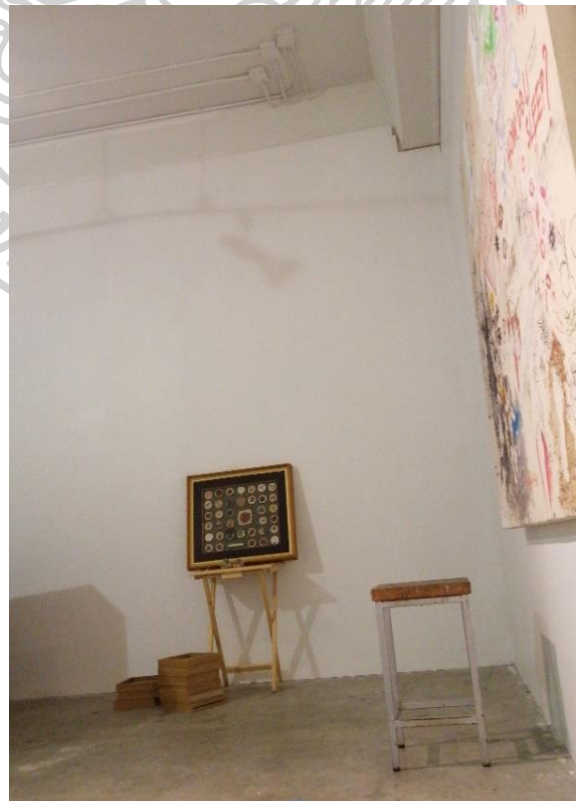
ภาพที่ 40 ภาพแสดงขั้นตอนการทำงานบนเฟรมผ้าใบ

ภาพที่ 41 ภาพแสดงงานผลงานสำเร็จ

ภาพที่ 42 ภาพแสดงการติดตั้งผลงาน

ภาพที่ 43 ภาพแสดงการติดตั้งผลงาน

บทที่ 4 การสร้างสรรค์และวิเคราะห์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ได้เริ่มจากการทบทวนความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อความทรงจำ และคำนึงถึงความหมายของวัตถุต่าง ๆ ในผลงาน ตั้งแต่วัตถุชิ้นเล็ก ๆ ที่เต็มไปด้วยรายละเอียดและความหมาย ไปจนถึงผลงานวัตถุขนาดใหญ่ที่มีเนื้อหาชัดเจน พัฒนาและคลี่คลายรูปแบบให้แตกต่างไปจากความเป็นวัตถุเดิมโดยมีขั้นตอนการทำงานที่ค่อนข้างเป็นแบบแผนมากขึ้น เพื่อง่ายต่อการจัดการ

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าได้มีการทดลอง แกะไข และพัฒนา แบ่งเป็นสองช่วงประกอบด้วย ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์

1. การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์มีผลงานจำนวนทั้งสิ้น 4 ชุด โดยเริ่มต้นจาก ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นช่วงเวลาที่พิสูจน์กระบวนการของความเป็นไปได้ที่จะกระทำกับวัสดุ คัดสรรอุปกรณ์ เป็นการเริ่มทำความเข้าใจกับวัสดุที่สนใจ เพื่อค้นคว้าและหาแนวทางออกในการสร้างสรรค์ และเริ่มต้นตั้งคำถามกับสิ่งที่แสดงออก

ผลงานในระยะแรกก่อนที่จะมาเป็นวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการทำกระดาษซึ่งเป็นการทำงานที่คุ้นชิน และเน้นไปที่การทดลองเทคนิคเป็นอย่างมากเพื่อหาความเป็นไปได้ของการแปรเปลี่ยนสภาพของวัสดุ จึงเริ่มขึ้นรูปเป็นระนาบแบบกระดาษทั่วไปก่อนที่จะใช้วิธีการวาดเส้นแบบต่าง ๆ โดยใช้อุปกรณ์เครื่องเขียน กิ่งไม้ รวมถึงของใช้ในครัวเรือนทั่วไป ชุดขีดให้เกิดร่องรอย

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ภาพที่ 44 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ชื่อ บัณฑิตกสิงหาคม

ขนาด 30 x 30 เซนติเมตร (ต่อชิ้นโดยประมาณ)

เทคนิค หมึกดำ เส้นผม เทียน วาดเส้นบนกระดาษผสมดินสอพอง

ปีที่สร้าง 2562

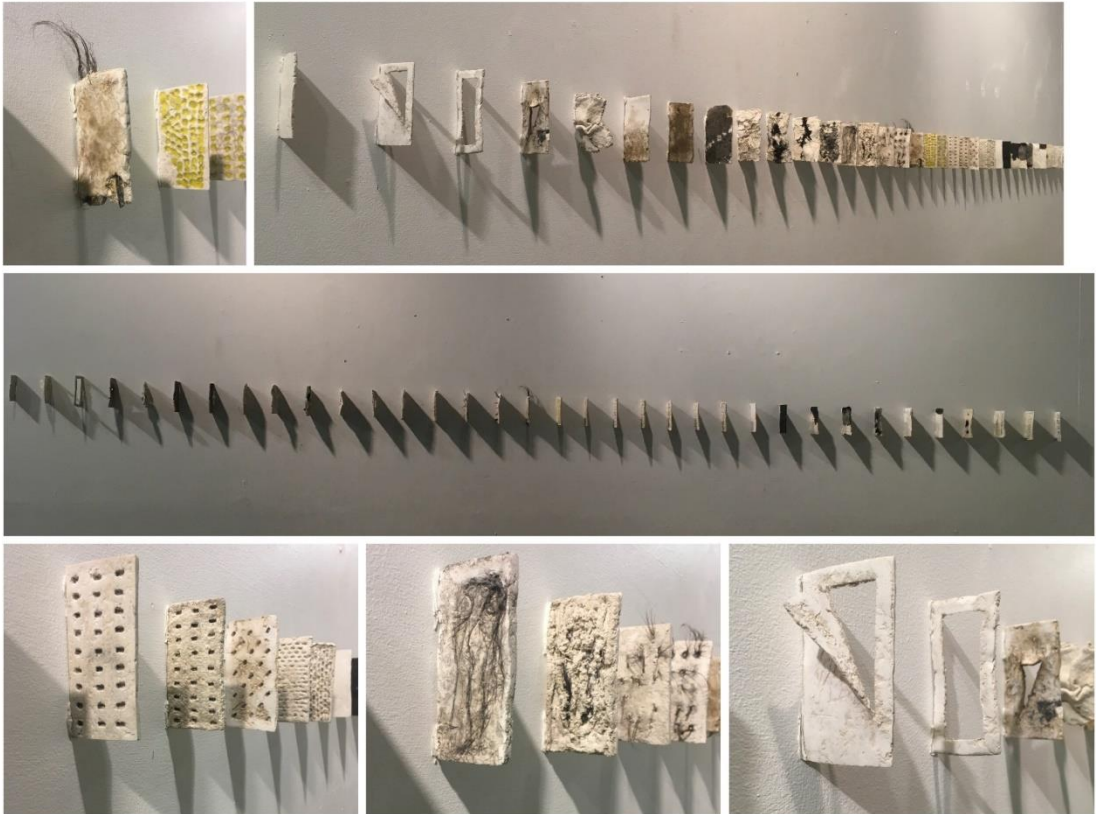
การค้นคว้าและทดลองในกระบวนการ ข้าพเจ้าสนใจในตัววัสดุเป็นอันดับแรก โดยนำ กระดาษชำระที่มีคุณสมบัติในการซึมซับผสมกับดินสอพองเพิ่มในการเกาะตัว มาสร้างเป็นบันทึก เฉพาะตัว โดยใช้วิธีการลดทอนความยุ่งยากในการจัดองค์ประกอบจากสิ่งที่ตาเห็น แต่ละชั้นใช้วิธีการ แบบเดียวกัน แต่ผลลัพธ์ที่ได้นั้นแตกต่างกัน

กายภาพที่ปรากฏในงานประกอบด้วยแผ่นกระดาษอัดแข็งจำนวน 14 แผ่น ใช้องค์ประกอบ มาจากการตัดทอนรูปทรงในธรรมชาติ เช่น ฟุ่ไม้ ต้นหญ้า เกตกรกระทบริมรั้ว ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ พบเจอได้บ่อย ถูกนำมาใช้บันทึกบนแผ่นกระดาษทำมือ ด้วยกระบวนการสร้างพื้นผิวด้วยการใช้ เครื่องชูดขีดเกิดเป็นร่องรอยที่สร้างเนื้อหาขึ้นภายในภาพ ปรากฏเป็นผลงานวาดเส้นรูปแบบ นามธรรม พื้นผิวของกระดาษถูกสร้างขึ้น มีร่องรอยของการกระทำที่เกิดขึ้นจากฝีมือข้าพเจ้า แตกต่าง จากกระดาษในระบบอุตสาหกรรมที่ถูกสร้างให้มีความเรียบและมีขนาดที่เท่ากัน เมื่อย้อนกลับมาดู การสร้างด้วยวิธีพื้นบ้าน จะพบว่ามีความไม่สมบูรณ์แบบอยู่ในนั้น ทุกชั้นไม่ได้มีขนาดที่เท่ากัน ทั้ง ความหนาและความกว้าง เมื่อฉีกขาดแล้วจะประกอบคืนได้ยากกว่าปกติ หรือก็คือปล่อยทิ้งไว้ให้ เป็นไปตามสภาพหลังปฏิบัติงานเสร็จ

แต่ละวันความรู้สึกของคนเรานั้นเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตั้งนั้นหากดูผลงานที่ละชั้นใกล้ ๆ จะพบว่ามีความแตกต่างกันทางด้านกายภาพพอสมควรเพราะเปลี่ยนไปตามวัตถุที่พบเจอระหว่างการ เดินทางจากนั้นจึงค่อยคัดเลือกร่างส่วนของวัสดุมาใช้ เช่น กิ่งไม้ ฤงพลาสติก รวมถึงวัสดุที่มาจาก ร่างกายของตนเองได้แก่ เส้นผม ลายนิ้วมือเสมือนเป็นหลักฐานทางพันธุกรรมมาทำการประทับลงใน กระดาษ เนื่องจากเส้นเป็นทัศนธาตุที่ให้ความรู้สึกที่ชัดเจนตรงไปตรงมาขีดแต่ละครั้งเสมือนเป็นการ ค่อย ๆ พิจารณาลมหายใจในแต่ละวินาที ความถี่ ในการขีดนั้นไม่เท่ากัน แม้จะกำหนดองค์ประกอบ ไว้คร่าว ๆ ก็ตามแต่ขณะทำก็ได้ปล่อยไปตามประสาทสัมผัส ณ เวลานั้น

ผลงานชุดที่ 1 ยังมีรูปแบบที่ไม่ชัดเจนและค่อนข้างกระจัดกระจาย เน้นไปที่การทดลอง เทคนิคมากกว่าให้เห็นเนื้อหาเชิงปรัชญาหรือประเด็นที่สอดแทรกมากนัก จึงยังมีความขาด ๆ เกิน ๆ อยู่มาก เนื่องจากข้าพเจ้าให้ความสนใจไปที่ชั้นย่อยที่ละชั้นมากกว่า จึงยังต้องการความเป็นเอกภาพ เมื่อผลงานถูกมองแบบองค์รวม

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ภาพที่ 45 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ชื่อ บันทึก หมายเลข 2

ขนาด 8 x 4 เซนติเมตร ต่อชิ้นโดยประมาณ

เทคนิค หมึกดำ เส้นผม เทียน วาดเส้นบนกระดาษผสมดินสอพอง

ปีที่สร้าง 2562

ผลงานชุดที่ 2 ข้าพเจ้าต่อยอดมาจากผลงานชุดที่ 1 ทำเป็นผลงานชิ้นเล็กขนาดเท่า ๆ กัน ใช้การเรียงแบบบานหน้าต่างให้เห็นด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง ทำให้ผู้ชมนั้นมองได้หลายมุมมากขึ้น เห็นความไม่เท่ากันของกระดาษ ทั้งหน้าและบาง เรียงไปตามแนวยาว เสมือนได้กลับมาทบทวนตนเองขณะปฏิบัติงานว่า จำนวนของชิ้นงานก็สามารถบอกถึงเวลาและสมาธิได้ โดยการทำที่ละชิ้น รายละเอียดภายในได้มาจากการนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ค่อย ๆ กดทับลงไปในเรื่องกระดาษให้เกิดเป็นร่องรอย และนำมาขัดให้เรียบด้วยกระดาษทราย ในขณะที่บางชิ้นก็ได้ใช้การขยำ บิด ให้กระดาษเป็นไปตามรอยมือ

องค์ประกอบในงานส่วนใหญ่มาจากการเย็บรูปแบบต่าง ๆ คือการค่อย ๆ เรียงจากจุดเล็ก ๆ ไปอย่างมั่นคง และแสดงความสัมพันธ์ของจุดย่อยที่เกี่ยวข้องเนื่องอาศัยกัน สะท้อนถึงภาวะธรรมของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และเปลี่ยนแปลงผ่านการติดตั้งผลงานที่แปรผันตามพื้นที่ สอดคล้องกับความหมายของทุกสิ่งล้วนเป็นความชั่วคราวที่เปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ ผลงานที่มองได้ทั้งสองด้านทำให้เห็นว่าทุกสิ่งไม่ได้มีแค่ด้านเดียว

ภายใต้แนวคิดและเนื้อหา การมองสรรพสิ่งโดยวิธีการแยกส่วนประกอบ ทำให้เห็นการทบทวนตัวเองถึงความสำคัญของกาลเวลา ที่ ณ ปัจจุบันคือช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของชีวิต การหายใจเข้าออกไม่สามารถหยุดนิ่งได้ ต้องเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลาเช่นร่องรอยของคราบหมึกที่ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด หรือการติดตั้งผลงานที่แปรผันตามพื้นที่ ต้องเปลี่ยนไปตามจังหวะของเวลา เมื่อเราเพ่งพินิจจะเห็นถึงความไม่สมบูรณ์แบบในตัวเองและตระหนักรู้ถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เรานั้นล้วนมีความงามในความไม่สมบูรณ์แบบเป็นของตน

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ภาพที่ 46 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ชื่อ Mind's stamp

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค หมึกดำ ดอกหญ้า ลิปสติก เส้นผม อุปกรณ์เครื่องเขียน อัดกระดาษลงแม่พิมพ์

ปีที่สร้าง 2562

ผลงานชุดที่ 3 ข้าพเจ้าทำเป็นผลงานชิ้นเล็กขนาดเท่า ๆ กัน โดยใช้การทำบล็อกพิมพ์เป็นรูปแบบของแสดมภ์ ที่มีความแน่นอนในรูปแบบและมีนัยยะหมายถึงการเดินทาง และเป็นการต่อเติมความทรงจำ โดยรายละเอียดข้างในนำมาจากวัสดุรอบตัวผ่านการประทับด้วยมือของข้าพเจ้า เสมือนเป็นบันทึกการเดินทางของตัวเอง แล้วค่อยนำมาเรียงจากจุดเล็ก ๆ กลายเป็นทิวทัศน์ขนาดใหญ่ และแสดงความสัมพันธ์ของจุดย่อยที่เกี่ยวข้องเนื่องอาศัยกัน สะท้อนถึงภาวะธรรมของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และเปลี่ยนแปลงผ่านการติดตั้งผลงานที่แปรผันตามพื้นที่ ซึ่งจะเปลี่ยนหน้าตาไปตามการติดตั้งแต่ละครั้ง

วัสดุที่นำมาใช้งานเป็นวัสดุที่มีอยู่รอบตัว เช่น ดอกไม้ใบหญ้า ดินทราย รอยเครื่องสำอาง และอุปกรณ์ทำครัว เป็นต้น โดยเป็นวัตถุที่ตัวข้าพเจ้าเองมีความทรงจำร่วมด้วย ณ ขณะนั้น เสมือนเป็นการบันทึกความทรงจำในช่วงเวลาหนึ่ง

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

ภาพที่ 47 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชุดที่ 4

ชื่อ Levitate
 ขนาด แปรผันตามพื้นที่
 เทคนิค วาดเส้นบนกระดาษผสมดินสอพอง
 ปีที่สร้าง 2562

ผลงานชุดที่ 4 ข้าพเจ้าทำเป็นรูปแบบของโปสเตอร์ โดยใช้บันทึกการเดินทาง โดยรายละเอียดข้างในนำมาจากประสบการณ์ที่ข้าพเจ้ามีความทรงจำร่วมด้วยเป็นพิเศษ โดยช่วงเวลานี้ ข้าพเจ้าเดินทางไปต่างจังหวัดบ่อยและพบญาติพี่น้องที่ไม่ได้เจอกันมานาน และหลายคนต่างเปลี่ยนแปลงไปทั้งบุคลิกและสุขภาพ ทำให้รู้สึกถึงความไม่แน่นอนของชีวิตและช่วงเวลาที่ผ่านมา การบันทึกบางอย่างจึงใช้สีที่เปลี่ยนแปลงฉับพลัน เช่น ด่างทับทิม เมื่อผสมแล้วจะมีสีม่วง แต่พอแต่ลงบนกระดาษสีจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และประทับด้วยรอยนิ้วมือและเท้าของตัวเอง ผลงานสามารถมองได้ทั้งด้านหน้าและหลัง เสมือนทุกสิ่งล้วนมีสองด้านเสมอ การมองของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน การชวนเองนั้นก็ให้ความรู้สึกถึงความไม่แน่นอน

ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์นั้นเน้นไปที่การทำงานชิ้นเล็กแยกชิ้นส่วนก่อนที่จะนำมารวมเป็นกลุ่มใหญ่ แม้จะยังมีปัญหาในการสร้างเอกภาพให้ผลงานไปในทิศทางเดียวกัน แต่สิ่งที่ได้คือความหลากหลายในการแสดงออกมากขึ้น ไม่จำกัดวัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิคที่ช่วยสร้างสุนทรียภาพอีกต่อไป มีอิสระในการสร้างรูปทรง และเริ่มคำนึงถึงการติดตั้งผลงานเพื่อภาพองค์รวมมากขึ้น

2. การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “บันทึกจิต” ผ่านการสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ทดลองและปรับปรุงผลงานตลอดภาคการศึกษา ข้าพเจ้ายังคงให้ความสนใจกับเทคนิคเดิม คือ การใช้กระดาษอัดหรือ เปเปอร์มาเซ่ เป็นวัสดุเริ่มต้นมาต่อยอดการทำงาน ในระยะเริ่มต้นเป็นการใช้เพียงเพื่อเป็นวัสดุรองรับการทำงาน และอยู่บนระนาบสองมิติเท่านั้น ก่อนที่ต่อมาจะเริ่มนำไปใช้เป็นการเริ่มสร้างให้ผลงานมีความเป็นมวลอัดแน่นมากขึ้น มีความกว้าง ลึกและหนา สามารถมองได้รอบด้าน จากแนวคิดมนุษย์เราไม่ได้มีมุมมองแค่ด้านเดียว หากแต่ยังมีมุมที่ไม่ได้เปิดเผยให้ใครได้เห็นอีก ข้าพเจ้าเริ่มนำวัสดุอุปกรณ์ในพื้นที่ส่วนตัวว่ามีบทบาทในการทำงานมากขึ้น พิจารณาว่ายังมีความเป็นไปได้อะไรบ้างที่วัสดุเหล่านั้นจะสามารถเผยถึงสภาวะภายในจิตใจของข้าพเจ้าเองที่มีต่อปัจจัยภายนอกได้

ตัวแปรที่ทำให้เกิดผลงานแต่ละชิ้นคือ สภาพแวดล้อมที่ตนเองได้พบเจอ ก่อนที่จะค่อย ๆ สสำรวจความคิดของตนเองก่อนว่าเห็นแล้วรู้สึกกับวัสดุนั้นอย่างไร บางส่วนมาจากภาพจำ แล้วจึงนำมาสร้างผลงาน พื้นที่ในการทำงานของข้าพเจ้านั้นมีบริเวณที่ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากทำงานในที่พักอาศัยส่วนตัว ส่งผลให้ในผลงานหนึ่งชุดจะมีชิ้นงานจำนวนหลายชิ้นก่อนที่จะนำมาประกอบพร้อมกัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

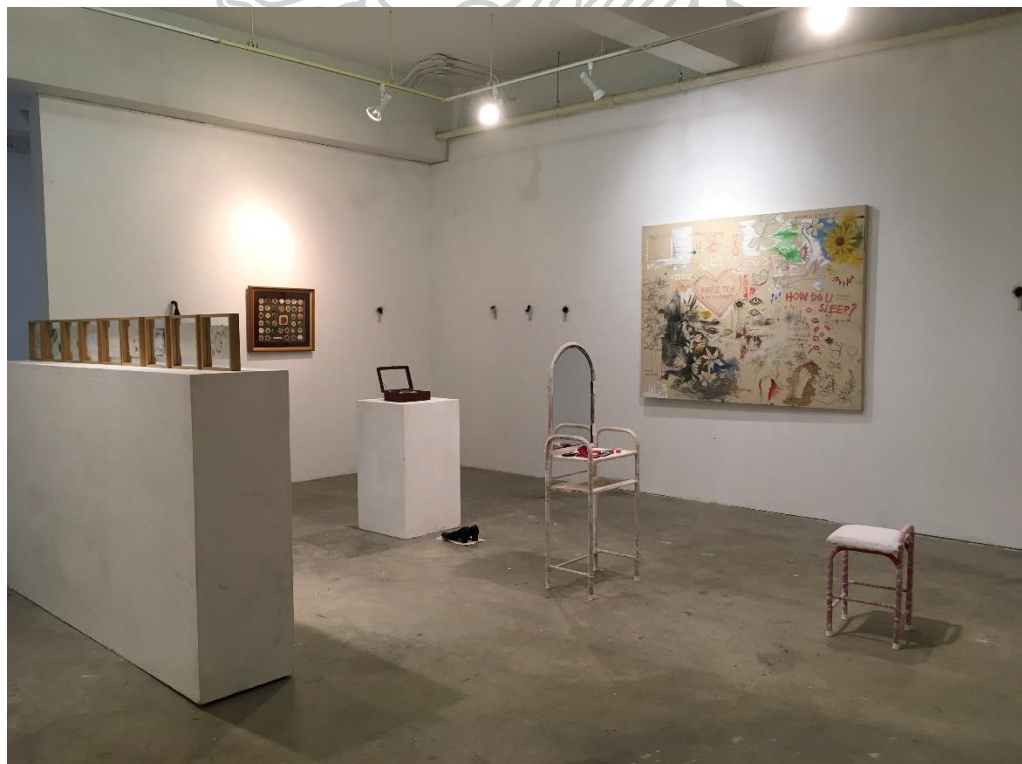
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะนี้เก็บข้อมูลด้วยการเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ มีการเก็บวัสดุที่พบเจอจากพื้นที่บริเวณนั้นกลับมา และภาพจำในการทำงาน ด้วยขั้นตอนการทำงานที่ประกอบด้วย

การบันทึก + จิต + สถานการณ์ + เวลา

การบันทึกเหตุการณ์ในระยะต้นปี 2563 ที่ประสบพบเจอเอง ประกอบด้วยการใช้วัสดุธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ต้นหญ้าที่เก็บตามพื้นที่มันเกิด และวัสดุอุตสาหกรรมทั่วไปที่เราพบเจอได้ตามห้างสรรพสินค้า ได้แก่ กระดาษชำระที่สกรีนลายร้านอาหาร, ใบเสรีจที่มีเครื่องหมายการค้า, แวนตา และการเขียนบนผืนผ้าใบที่เขียนจากมโนสำนึกเพื่อบอกภาพรวมของผลงาน ทั้งหมดนี้คือการบันทึกช่วงขณะหนึ่งที่ต่างเวลา สถานที่ และประสบการณ์ แม้จะเป็นการกระทำที่ทำซ้ำกันแต่ทุกครั้งที่มันเกิดขึ้น ไม่มีอะไรเหมือนกันเลย

ภาพที่ 48 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ติดตั้งครั้งที่ 1

ภาพที่ 49 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ติดตั้งครั้งที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อ เกือบบ้าน

ขนาด 57 x 65 เซนติเมตร

เทคนิค ดอกไม้แห้ง เส้นผม ตะปู บนกระดาษผสมดินสอพอง

ปีที่สร้าง 2563

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 51 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อ Quarantine 19

ขนาด 22 x 22 เซนติเมตร ต่อชิ้น (9 ชิ้น)

เทคนิค กระดาษสิ่งพิมพ์ ดอกไม้ หมึกดำ บนกระดาษผสมดินสอพอง

ปีที่สร้าง 2563

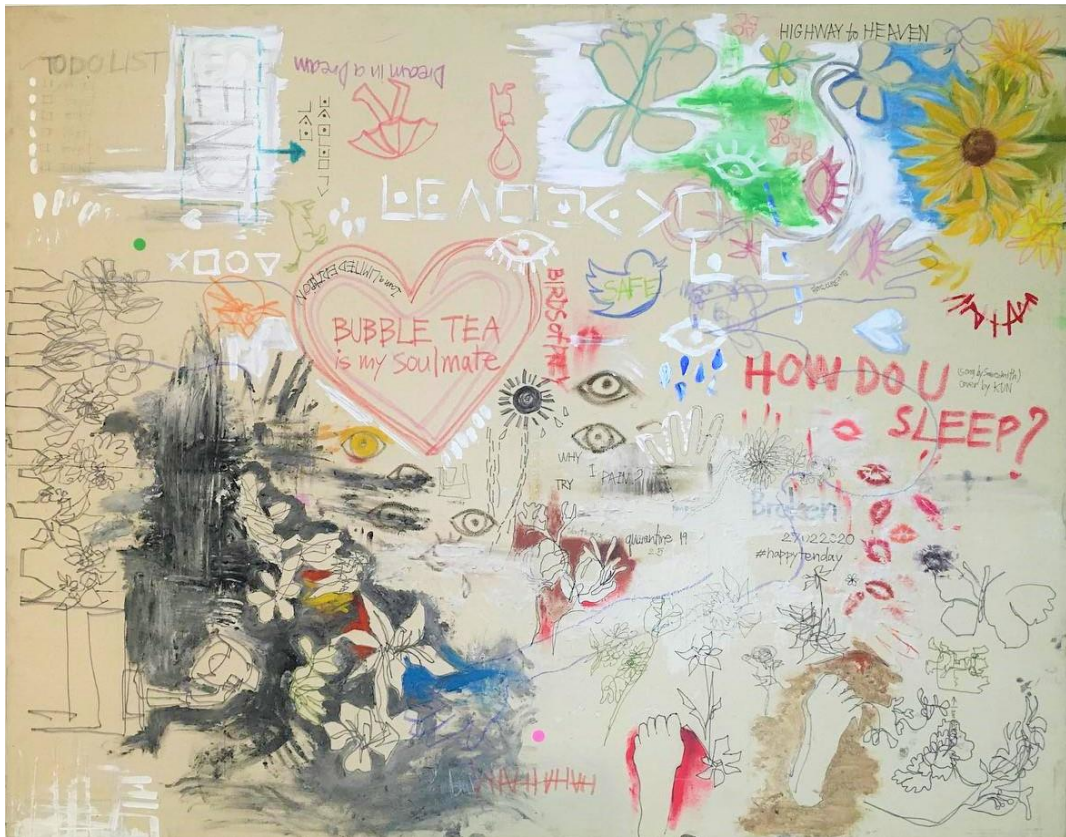
ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อ No Pain No Gain
ขนาด แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค แวนตา ตะปู ดอกสแตติส ดอกไม้ปลอม บนกระดาษผสมดินสอพอง
ปีที่สร้าง 2563

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 53 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ชื่อ Wildest Dreams

ขนาด 180 x 160 เซนติเมตร

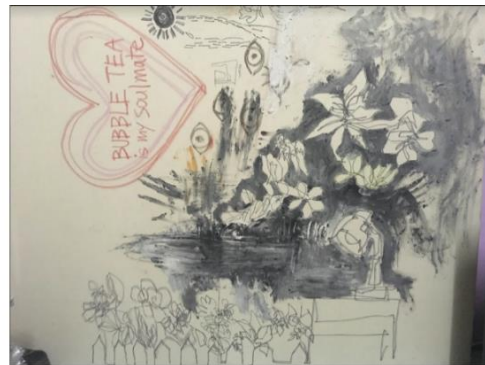
เทคนิค วาดเส้น (เครื่องสำอาง หมึกดำ ปากกาเคมี สีอะคริลิค ดินทรายผสมกระดาษ)

ปีที่สร้าง 2563

ข้าพเจ้าใช้การทำงานบนผืนผ้าใบชิ้นนี้เป็นเหมือนพื้นที่ว่างของความคิดตนเอง อาศัยการทำงานแบบ Improvise หรือการด้นสด เต็มไปด้วยความเพื่อฝัน ฟุ้งซ่าน โดยนำวิธีการ Contour Drawing ที่ใช้การเขียนแบบไม่มองปากกาหรือภาพที่เราจะเขียนออกมา เพราะจิตจดจ่ออยู่แค่การพิจารณาต้นแบบ แต่ภาพที่ออกมาจะไม่เหมือนต้นแบบอย่างแน่นอน ซึ่งช่วยแสดงปฏิสัมพันธ์ของอาการขัดแย้งระหว่างความชัดเจนกับความพร่ามัวออกมาได้อย่างตรงไปตรงมา ที่มาของรูปทรงคือห้องของตนเองและของใช้ภายในบ้าน ซึ่งเป็นพื้นที่จำกัดขนาดเล็ก รู้สึกอึดอัดคับแคบ สวนทางกับภายในใจอยากที่จะอยู่ในพื้นที่กว้าง

นอกจากนี้ยังใช้การบันทึกด้วยการทาบบางส่วนของร่างกายลงไป ได้แก่ ริมฝีปาก รอยมือเท้า แขนและลำตัวเป็นการบันทึกตัวตนลงในผลงาน

ภาพที่ 54 ภาพแสดงที่มาของรูปทรง การใช้ร่างกายมีส่วนร่วมบนผลงาน และการใช้ตัวอักษร

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะนี้ยังคงขั้นตอนการทำงานด้วยหลักการเดิมคือ *การบันทึก + จิต + สถานการณ์ + เวลา* การบันทึกเหตุการณ์ในระยะนี้ เริ่มทบทวนถึงความหมายของวัตถุที่มีอยู่ในพื้นที่ใช้สอยส่วนตัว กับการสังเกตความรู้สึกที่ซับซ้อนของตัวข้าพเจ้าเอง ร่วมกับข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวที่บ่งบอกถึงความเป็นผู้หญิง ความรู้สึกอึดอัด และถูกกดทับจากกฎเกณฑ์สังคม

ภาพที่ 55 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ภาพที่ 56 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 57 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อ มองตัวเอง

ขนาด 140 x 60 เซนติเมตร

เทคนิค สีอะคริลิก กระจก ขัดกระดาษผสมดินสอพอง

ปีที่สร้าง 2563

ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

กระจกเป็นสิ่งสะท้อนตัวเรา ใช้ส่องเพื่อสำรวจ และจัดระเบียบความสวยงามของตนเอง ข้าพเจ้านำมาจัดวางให้หันหน้าเข้าหากัน เกิดเป็นเงาสะท้อนที่ไม่มีที่สิ้นสุด เหมือนเป็นการสะท้อนภายในจิตใจของคนทีลืกลับซ้ำซ้อน ไม่สามารถคาดเดาได้

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อ มองแล้วเจ็บ

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค เส้นผม ตะปู เข็มหมุด หวี รองเท้า ฝ้านามัย รองเท้าคัทชู

ปีที่สร้าง 2563

หลายอย่างที่การเป็นผู้หญิงมีข้อจำกัดด้วยเงื่อนไขของร่างกาย เมื่ออยู่ในกรอบของมาตรฐานสังคมที่กำหนดให้ตัวข้าพเจ้าต้องปฏิบัติตามอย่างปฏิเสธไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุผลใดก็ตามแต่ กลับสร้างความอึดอัดและค่อนข้างฝืนร่างกาย

ประจำเดือนเป็นกลไกทางธรรมชาติที่ไม่สามารถบังคับได้ของร่างกายผู้หญิง บางครั้งก็เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ตัวเองนั้นไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างสะดวก หลายครั้งถูกมองว่าเป็นของต่ำ และถูกกีดกันจากหลายสถานการณ์และทำให้เสียโอกาส เช่น การมีข้อห้ามเมื่อไปศาสนสถานตอนเป็นประจำเดือน หรือผ้าอนามัยที่ถูกจัดให้เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ตั้งแต่เมื่อไหร่กันที่การซบระดูของผู้หญิงเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย ทั้งที่เราควรสร้างความเข้าใจให้สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องปกติ และเข้าถึงผู้หญิงทุกคนได้

เช่นเดียวกับรองเท้าคัทชูที่เป็นเครื่องแบบของผู้หญิงใช้ในงานพิธีการต่าง ๆ ความสวยงามที่สวนทางกับความรู้สึกเมื่อสวมใส่ เพราะสรีระของรองเท้าไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อเหมาะแก่การใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สร้างความไม่สะดวกสบาย และลำบากในการเดิน สิ่งเหล่านี้สร้างความเจ็บปวดให้แก่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าแปลความหมายของวัสดุคือ นำเข็มหมุดและตะปูที่มีความแข็งและแหลมคม แทนความรู้สึกของตนที่มีต่อข้อจำกัดนี้เสียบเข้าไปในวัสดุ เหมือนการเป็นส่วนหนึ่งของข้อบังคับที่ปฏิเสธไม่ได้

ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อ ส่วนหนึ่งของฉัน
ขนาด แปรงฟันตามพื้นที่
เทคนิค เส้นผม ลวด กระจาดาชัด
ปีที่สร้าง 2563

ภาพถ่ายที่ปรากฏคือดอกไม้ที่เกิดจากการถักทอด้วยเส้นผมปักอยู่ในแจกันทำมือ เกิดจากความคิดที่เกิดขึ้นมาว่า มนุษย์เรามักจัดการดูแลความสะอาดและตกแต่งร่างกายให้ดูดีอยู่เสมอ จึงเกิดการตั้งข้อสงสัย เหตุใดเส้นผม เล็บ หรือผิวหนัง เมื่ออยู่บนร่างกายจึงสวยงาม แต่เมื่อหมดสภาพจึงกลายเป็นสิ่งน่ารังเกียจ หรือเป็นเพราะมันไม่ได้อยู่บนร่างกายซึ่งเป็นพื้นที่ของมันแล้ว คำถามต่อมาแล้วถ้าหากเราจัดการให้อยู่ในสภาพใหม่ ถูกที่ถูกทาง มันจะยังคงงามอยู่หรือไม่ ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการนำเส้นผมของตนเองมาถักทอเป็นดอกไม้ใส่ในแจกันส่วนตัว ที่สามารถเคลื่อนย้ายไปได้ทุกพื้นที่ เหมือนกับดอกไม้ที่มนุษย์เรานั้นได้เลือกสรรมาแล้วว่ามันควรจะตกแต่งอยู่ในพื้นที่ใดเพื่อสร้างความสวยงามแก่บริเวณนั้น

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อ Inside - Outside
ขนาด แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค ตู้อีโคโนมิก สีสอะคริลิก กระดาษอัด
ปีที่สร้าง 2563

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะนี้ เลือกวัสดุที่แสดงถึงความเป็น “ข้างนอก” และ “ข้างใน” เพื่อให้เห็นอีกมุมมองของการแสดงออกทางความรู้สึก ภายนอกที่แสดงออกให้คนอื่นเห็น แต่ในใจอาจไม่ใช่ อย่างเป็น จึงได้หยิบนำตู้เสื้อผ้าและกล่องกระดาษที่สามารถเปิดปิดได้ ข้างนอกมีความเรียบง่ายตามแบบของรูปทรงสี่เหลี่ยม ในขณะที่ข้างในข้าพเจ้าใช้วิธีการเขียนแบบ contour drawing และขีดเขียนเลียนแบบวิธีการของเด็ก เพื่อแสดงความรู้เพียงสาในบางมุมมองทางความคิดของข้าพเจ้า แม้จะเลียนแบบไม่ได้ทั้งหมด เพราะร่องรอยของการกระทำไม่ได้เกิดจากเด็กจริง ๆ แต่มาจากความต้องการอยากกลับไปเป็นเด็กของข้าพเจ้าเอง ที่บางครั้งก็หวนระลึกถึงอดีต แต่เป็นความจริงเราไม่สามารถย้อนเวลากลับไปได้

ภาพที่ 64 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

การเขียนทิวทัศน์แบบกลับด้านบนลงล่าง ไม่ได้เขียนตามหลักทัศนียภาพ เป็นพื้นที่เฉพาะส่วนตัวของข้าพเจ้า

ภาพที่ 65 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 66 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 67 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อ อุดมคติ

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค กระดาษอัด หุ่นลองเสื้อ ดอกไม้ปลอม ดอกไม้แห้ง เส้นผม ผ้าโปร่ง

ปีที่สร้าง 2563

หุ่นลงเสื้อที่ถูกห่อหุ้มด้วยกระดาษปักกับดอกไม้แห้งสอดไส้ข้างในด้วยดอกไม้ปลอม เนื้อพลาสติกที่ถูกขึ้นรูปตามแม่พิมพ์ มีความแข็งแรงทน ตรงกันข้ามกับดอกไม้แห้งและกระดาษที่สามารถร้อนออกได้ ย่อยสลายง่ายกว่าเหมือนผิวหนังของมนุษย์ ข้าพเจ้าแทนหุ่นลงเสื้อเป็นตัวแทนของมาตรฐานความงาม ในขณะที่ความนิยมของรูปร่างความงามในอุดมคติที่ถูกถ่ายทอดผ่านสื่อกระแสหลัก สื่อออนไลน์ และสื่อโฆษณา จนออกมาเป็น ‘มาตรฐานความงาม (beauty standard)’ ที่สังคมยอมรับ แม้มาตรฐานนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ ตามยุคสมัย แต่ก็ยังเป็นค่านิยมที่ถูกประกอบสร้างใหม่อยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยให้ความสำคัญกับความงามเพียงมิติเดียว และมองข้ามความหลากหลายของมนุษย์ หากเราย้อนกลับมาดูตัวเราเองจะค้นพบว่ามนุษย์เรามีความแตกต่างของร่างกายทุกคน ทุกคนล้วนมีจุดบกพร่องที่ต้องการปกปิด หรือแต่งเสริมเพิ่มเติม

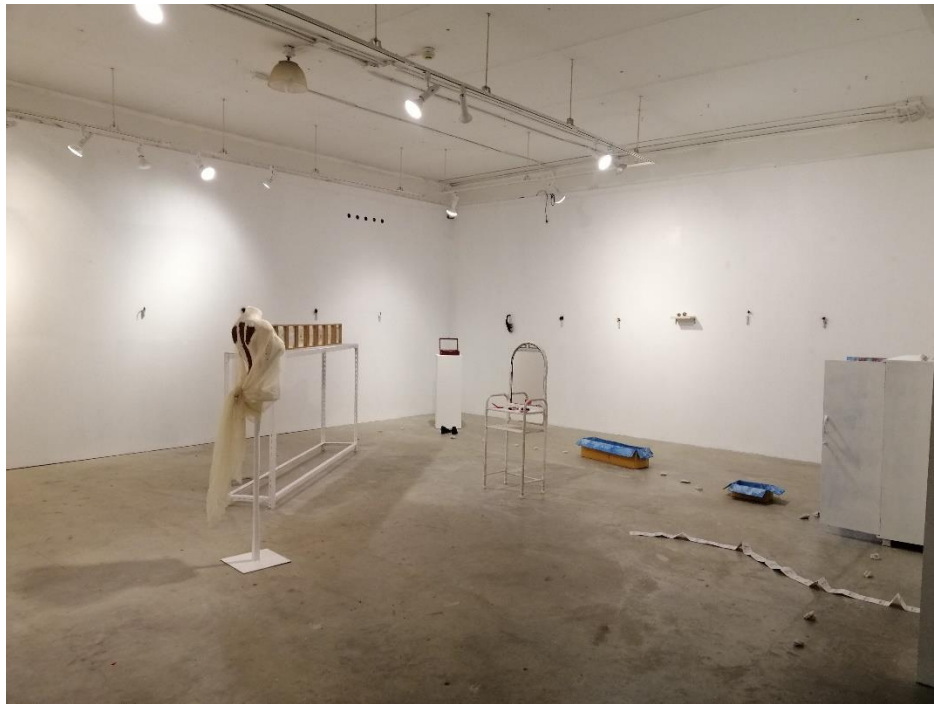

ภาพที่ 68 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 69 ผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 70 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

ภาพที่ 71 แสดงการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาและสร้างสรรค์ ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “บันทึกจิต” ผ่านการสืบค้น ข้อมูล วิเคราะห์ ทดลองและปรับปรุงผลงานตลอดภาคการศึกษา เพื่อสำรวจอารมณ์ความรู้สึกของ ตนเอง จิตใจของมนุษย์ที่ขึ้นชื่อว่าสลับซับซ้อนที่สุด มันไม่เคยอยู่ที่ใดที่หนึ่งนาน ทุกอย่างเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป วนเวียนอยู่ทุกวินาที วันนี้เศร้า วันพรุ่งนี้อาจไม่เป็นเช่นนั้น เป็นไปตามเงื่อนไขของ เวลา ทุกข์และสุข รักหรือเกลียด เป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของมนุษย์ ทุกคน การมีอยู่ของความไม่แน่นอนคือสิ่งที่ต้องยอมรับ และตระหนักรู้โดยปราศจากอคติหรือเงื่อนไข ของความเชื่อ หากชีวิตเราสมบูรณ์แบบคงไม่ใช่วิตที่ที่ต้องดำเนินต่อ

การเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม คติ ความเชื่อ สิ่งแวดล้อม หล่อหลอมให้ข้าพเจ้าเป็นตัวตน ทุกวันนี้ ส่งผลต่อการแสดงออกในผลงานสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับปัจจุบันขณะที่อยู่ ตรงหน้า ด้วยการการเลือกหยิบยกวัตถุในพื้นที่ส่วนตัวมาทำงาน ตีความและสร้างความหมายใหม่ พิจารณาระหว่างความเป็นจริงและความสัมพันธ์ของตนเองกับพื้นที่ที่เลือกแสดงออก การสร้างสรรค์ นั้นผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ลองผิดลองถูก จนเกิดเป็นผลงานชุดปัจจุบัน สิ่งที่มีหวังคือการเห็น ปฏิกริยาของผู้ชมที่มีต่อการชมผลงาน และตีความสารที่สื่อคู่ไปกับประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ชม บทสรุปของการรับสารนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกันกับข้าพเจ้า

ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงาน ทั้งในการปฏิบัติงานและการเขียนเล่มวิทยานิพนธ์ นั้น ยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ทั้งในแง่ของเทคนิคกระบวนการและแนวความคิดบางส่วน ซึ่งการทำงานนี้ไม่ได้เป็นแค่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการบันทึกส่วนหนึ่งของชีวิตจริง ผ่านงานศิลปะที่ข้าพเจ้าจะระลึกถึงประสบการณ์สำคัญครั้งนี้ และพัฒนาฝีมือรวมถึงทัศนคติให้ดีขึ้นต่อไป

รายชื่อผลงานวิทยานิพนธ์

ชั้นที่	ชื่อผลงาน	ขนาด	เทคนิค	ปี
1	บันทึกสิงหาคม	30 x 30 เซนติเมตร ต่อชั้น	วาด เส้นบนกระดาษอัด	2562
2	บันทึกหมายเลข 2	ขนาด 5 x 10 เซนติเมตรต่อชั้น	วาดเส้นบนกระดาษอัด	2562
3	Mind's stamp	แปรผันตามพื้นที่	หมึกดำ ดอกหญ้า ลิปสติก เส้น ผม อุปกรณ์เครื่องเขียน อัด กระดาษลงแม่พิมพ์	2562
4	Levitate	แปรผันตามพื้นที่	วาดเส้นบนกระดาษผสมดินสอ พอง	2562
5	เก็บบ้าน	57 x 65 เซนติเมตร	ดอกไม้ เส้นผม ตะปู บน กระดาษผสมดินสอพอง	2563
6	Quarantine 19	22 x 22 เซนติเมตร ต่อชั้น (9 ชั้น)	กระดาษสีพิมพ์ ดอกไม้ หมึก ดำ บนกระดาษผสมดินสอพอง	2563
7	No Pain No Gain	แปรผันตามพื้นที่	แว่นตา ตะปู ดอกสแตติส ดอกไม้ปลอม บนกระดาษผสม ดินสอพอง	2563
8	Wildest Dreams	180 x 160 เซนติเมตร	วาดเส้น (เครื่องสำอาง หมึกดำ ดินทรายผสมกระดาษ)	2563
9	มองตัวเอง	140 x 60 เซนติเมตร (3 ชั้น)	สีอะคริลิก กระจก ขัดกระดาษ ผสมดินสอพอง	2563
10	มองแล้วเจ็บ	แปรผันตามพื้นที่	เส้นผม ตะปู เข็มหมุด หวี ผ้าอนามัย รองเท้าคัทชู	2563
11	ส่วนหนึ่งของฉัน	แปรผันตามพื้นที่	เส้นผม ลวด กระดาษอัด	2563
12	Inside – Outside	แปรผันตามพื้นที่	ตุ้สื้อผ้า สีอะคริลิก กระดาษอัด	2563
13	อุดมคติ	แปรผันตามพื้นที่	กระดาษอัด หุ่นลองเสื้อ ดอกไม้ ปลอม ดอกไม้แห้ง เส้นผม ผ้า โปรง	2563

รายการอ้างอิง

- Navarro, T. (2562). คินสิจิ ความงามของบาดแผลแห่งชีวิต. กรุงเทพฯ: Move Publishing.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2558). ศิลปะสมัยใหม่ *Modern Art*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลูด นิ่มเสมอ. (2557). องค์ประกอบของศิลปะ. *Composition of Art*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สงวนศรี ตริเทพประติมา. (2560). การศึกษางานวาดเส้นร่วมสมัยไทย กรณีศึกษา4 ศิลปินรุ่นใหม่.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิเคชัน.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณัชชา พันธุ์สีลา
วัน เดือน ปี เกิด	17 ธันวาคม 2538
สถานที่เกิด	นนทบุรี
วุฒิการศึกษา	2563 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2561 ศิลปบัณฑิต คณะวิชาจิตรศิลป์ สาขาวิชาจิตรกรรม วิทยาลัยเพาะ ช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	222/77 หมู่ 3 ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110
ผลงานตีพิมพ์	2563 นิทรรศการศิลปะทางช่องทางออนไลน์ของหอศิลป์บรมราชกุมารี “Hypothesis” โดยกลุ่มนักศึกษาปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2562 ร่วมแสดงนิทรรศการ ART FOR MIND จิตรกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต ณ โรงพยาบาลปทุมธานี 2561 นิทรรศการศิลปะนิพนธ์นักศึกษาชั้นปีที่ 4 “มือบรอนซ์ – Mue Bronze” ณ อาคารพิพิธภัณฑ์เพาะช่างเฉลิมพระเกียรติ 2560 ร่วมแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติเรื่อง “The Lifetime Journey of the World’s Development King” ณ ห้องโถงสำนักงาน ใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก 2558 ร่วมแสดงนิทรรศการดอกไม้ในโครงการสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อาคารพิพิธภัณฑ์เพาะช่างเฉลิมพระ เกียรติ 2558 ร่วมแสดงนิทรรศการความงามในความเหมือน ณ หอศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง